

Comisia
Europeană

[TOAMNA 2015 ▶ NR. 54]

panorama

inforegio

▶ Propulsarea uniunii energetice

Cu sprijinul politicii
de coeziune

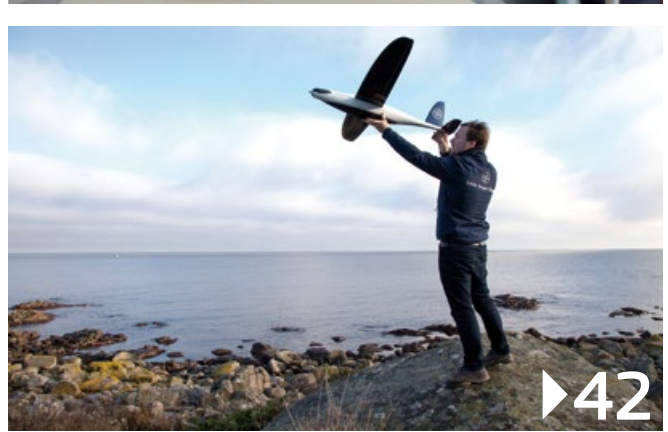
- ▶ Mobilizarea investițiilor
pentru susținerea
economiei Europiei
- ▶ Transformarea regiunilor
prin specializare
inteligentă
- ▶ Consolidarea capacității
și a administrației
publice eficiente

Politică
Regională
și Urbană

▶ EDITORIAL	3
Corina Crețu, Comisar european pentru politică regională	
ARTICOL PRINCIPAL	
▶ REALIZAREA OBIECTIVELOR UNIUNII ENERGETICE LA NIVEL LOCAL	4-7
▶ MOBILIZAREA DE FONDURI UE ÎN SPRIJINUL GRECIEI PENTRU CONSTRUIREA UNUI VIITOR DURABIL	
	8-9
INTERVIURI	
▶ GRECIA – TESALIA ESTE ORIENTATĂ CĂTRE VIITOR	10-11
Dr. Kostas Agorastos, Guvernator regional al Tesaliei	
▶ REGIUNILE – PIONIERI AI CREȘTERII VIITOARE	12-13
Markku Markkula, Președinte al Comitetului Regiunilor	
▶ SLOVACIA PREGĂTITĂ SĂ PREIA CONDUCEREA	14-15
Ľubomir Važny, Viceprim-ministru pentru investiții	
▶ ESTONIA PUNE ACCENTUL PE COMPETITIVITATE ȘI CREȘTERE	16-17
Sven Sester, Ministru de finanțe	
▶ STIMULAREA UNEI ADMINISTRAȚII PUBLICE EFICIENTE	18-19
▶ ACTIVITĂȚI DE COMUNICARE CU PRIVIRE LA FONDURILE UE ÎNTREPRINSE LA NIVEL LOCAL	20-21
▶ GRADUL DE CONȘTIENȚIZARE ȘI PERCEPȚIILE CĂTĂȚENILOR CU PRIVIRE LA POLITICĂ REGIONALĂ A UE	22-23
Rezultatele celui mai recent sondaj Eurobarometru	
▶ TRANSFORMAREA ECONOMIILOR REGIONALE PRIN SPECIALIZARE INTELIGENTĂ	24-29
▶ REGIOSTARS 2015	30-31
▶ ÎN CUVINTE PROPRII	32-35
Opinii ale părților interesate privind politica de coeziune 2014-2020	
▶ ȘTIRI PE SCURT	36-37
▶ NOUL GHID AL ANALIZEI COST-BENEFICIU DIN CADRUL EVALUĂRII PROIECTELOR	38-39
▶ MĂSURAREA PROGRESULUI PE CALEA REALIZĂRII OBIECTIVELOR STRATEGIEI EUROPA 2020	40-41
▶ PROIECTE	42-43
Exemple de proiecte din Danemarca și Grecia	
▶ AGENDĂ	44

▶4 Copertă: Testarea de dispozitive generatoare de electricitate folosind energia valurilor (Wave Hub, Regatul Unit).

Fotografii (pagini):

Copertă: imagine oferită de Wave Hub Ltd.
 Paginile 3, 8, 19, 28-29, 31, 37, 38: © Comisia Europeană
 Paginile 4-7: Regatul Unit: imagine oferită de Welsh School of Architecture – Cardiff University; Estonia: © Kaarel Langemets;
 Franța: Laurent Ghekier © Union sociale pour l'habitat
 Pagina 9: © Discoveroom
 Pagina 10-11: © Regiunea Tesalia
 Pagina 12: © Comitetul Regiunilor
 Paginile 13, 26: © Shutterstock
 Paginile 14-15: Oficiul de stat al Republicii Slovacia
 Pagina 16: © Ministerul de Finanțe, Estonia
 Pagina 17: © Seaplane Harbour/A.-Maasik
 Pagina 21: © Maciej Śmiarowski/KPRM
 Paginile 32-35: Irlanda © MEFSS; Lituania © Ministerul de Finanțe, Lituania; Portugalia © azores.gov.pt
 Pagina 36: INSULEUR/Clément Bonnay
 Paginile 42-43: Grecia © Incrediblyblue;
 Danemarca © Little Smart Things

Prezenta ediție este tipărită în limbile engleză, franceză, germană, bulgară, greacă, spaniolă, italiană, poloneză și română pe hârtie reciclabilă. Ea este disponibilă online în 22 de limbi la adresa

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/panorama-magazine/

Conținutul acestui număr a fost finalizat în august 2015.

AVIZ JURIDIC

Nici Comisia Europeană, nici altă persoană care acționează în numele acesteia nu pot fi considerate responsabile nici pentru modul în care pot fi folosite informațiile incluse în prezenta publicație, nici pentru erorile care pot surveni în pofida pregătirii și verificării atente. Prezenta publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere sau poziția Comisiei Europene.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2015

ISSN 1830-933X

© Uniunea Europeană, 2015

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Pentru utilizarea sau reproducerea materialelor cu drepturi de autor ale părților terțe menționate ca atare trebuie obținută permisiunea de la deținătorul (deținătorii) drepturilor de autor.

Printed in Belgium

▶ EDITORIAL

Corina Crețu
Comisar european
pentru politică regională

În urma recentului acord privind noul program de asistență dedicat Greciei, Comisia a anunțat că vor fi mobilizate peste 35 de miliarde de euro din bugetul UE pentru promovarea locurilor de muncă și a creșterii economiei elene până în anul 2020.

Fondurile structurale și de investiții europene vor avea o contribuție majoră la revitalizarea economiei Greciei. Prin programele operaționale adoptate în luna decembrie a anului trecut, Grecia se încadrează să primească peste 20 de miliarde de euro în perioada 2014-2020 pentru susținerea investițiilor în cercetare și inovare, TIC, competitivitatea IMM-urilor, eficiență energetică, dezvoltare urbană durabilă, educație și incluziune socială. Autoritățile elene au acum șansa de a demara transpunerea acestor obiective în realitate.

Uniunea energetică

Ne-am implicat activ în elaborarea pachetului privind uniunea energetică, care a fost adoptat de Comisie în februarie 2015. Pachetul prevede o strategie pentru înfăptuirea unei uniuni energetice rezistente, cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice. Întrucât strategia energetică are o dimensiune regională atât de puternică, politica de coeziune a UE deține un rol esențial în concretizarea uniunii energetice la nivel local. Această concretizare se va produce printr-o creștere semnificativă a finanțării în vederea dezvoltării economiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon, inclusiv investiții în energia durabilă (eficiență energetică, energie din surse regenerabile și rețele inteligente de distribuție), precum și în mobilitatea urbană multimodală. Statele membre au alocat deja aproximativ 38 de miliarde de euro în acest sens în cadrul acordurilor lor de parteneriat.

Open Days

Ediția din acest an a evenimentului OPEN DAYS are ca temă „Regiunile și orașele Europei: parteneri de investiții și creștere”. Ediția din 2015 a Săptămânii europene a regiunilor și orașelor va avea în prim plan IMM-urile și crearea de locuri de muncă, piața unică digitală, energia și dezvoltarea urbană și rurală.

Politica de coeziune în perioada 2014-2020 dispune de aproximativ 351,8 miliarde de euro pentru investiții în regiunile, orașele și economia reală a Europei, constituind principalul instrument de finanțare al UE. OPEN DAYS 2015 va reprezenta un forum perfect pentru autoritățile de management de la nivel național și regional, beneficiari și instituții UE, în sensul derulării unui schimb de opinii și al dezvoltării unei abordări adecvate și pragmatice privind implementarea fondurilor.

OPEN DAYS va găzdui totodată etapa finală a ediției din 2015 a premiilor RegioStars, în cadrul căreia, o dată în plus, unele dintre cele mai inovatoare și impresionante proiecte care au beneficiat de sprijin din fondurile aferente politicii de coeziune a UE își vor prezenta inițiativele deosebite și originale în domeniul creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii și în domeniul transformării urbane. Aproximativ 17 proiecte au fost selectate în lupta pentru aceste prestigioase premii dintre cele 143 înscrise.

Crețu

► REALIZAREA OBIECTIVELOR UNIUNII ENERGETICE LA NIVEL LOCAL

Pachetul privind uniunea energetică a fost adoptat de Comisia Europeană în februarie 2015 și conține o strategie pentru înfăptuirea unei uniuni energetice rezistente, combinată cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice. DG Politică Regională și Urbană s-a implicat activ în elaborarea pachetului privind uniunea energetică și, prin programele sale de investiții, va avea un rol esențial în implementarea economiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon în Europa.

Noua strategie privind uniunea energetică cuprinde cinci dimensiuni strâns interconectate și reciproc consolidate ale politicii:

- Securitate energetică.
- O piață energetică internă pe deplin integrată.
- Eficiență energetică.
- Decarbonizarea economiei.
- Cercetare, inovare și competitivitate.

În aceste domenii, politica de coeziune are un rol major în atragerea de investiții adecvate și poate asigura un sprijin esențial la nivel local. Principalele sale contribuții vor consta în creșterea finanțării alocate economiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon, intensificarea utilizării instrumentelor financiare, sporirea asistenței tehnice și consolidarea capacității pentru sprijinirea statelor membre și a regiunilor în dezvoltarea și implementarea unor proiecte adecvate. Aceste investiții vor avea un aport semnificativ la toate dimensiunile strategiei uniunii energetice.

Conexiunea esențială

Politica de coeziune este un factor esențial al strategiei privind uniunea energetică, asigurând o conexiune directă între factorii de decizie politică de la nivelul regiunilor și orașelor. DG Politică Regională și Urbană are o experiență de ani de zile la nivel transfrontalier, regional și local, esențială pentru implementarea practică în teritoriu.

Prin intermediul programelor operaționale ale statelor membre, adoptate pentru perioada 2014-2020, au fost alocate aproximativ 39 de miliarde de euro pentru investițiile destinate reducerii emisiilor de dioxid de carbon (în cadrul obiectivului tematic nr. 4), o sumă de două ori mai mare decât în perioada de programare anterioară. Economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon include atât investiții în energia durabilă (eficiență energetică, energie din surse regenerabile și rețele de distribuție inteligentă), cât și în mobilitatea urbană multimodală, inclusiv în activitățile conexe de cercetare și inovare.

Totodată, sunt alocate fonduri pentru decarbonizarea transporturilor și pentru un transfer modal, precum și pentru infrastructura energetică inteligentă (în cadrul obiectivului tematic nr. 7).

Priorități de investiții

În cadrul investițiilor în energia durabilă se acordă o atenție deosebită eficienței energetice, în special în sectorul clădirilor de locuințe sau al celor publice (ori al altor infrastructuri publice), precum și în sectorul întreprinderilor, cu precădere al IMM-urilor. Sunt alocate fonduri importante pentru investițiile în energia din surse regenerabile, în cogenerarea de înaltă eficiență sau în termoficare, precum și în rețelele inteligente de distribuție.

Totodată, politica de coeziune sprijină investițiile în infrastructura dedicată distribuției inteligente de energie electrică și gaze, în sistemele de stocare și transport de energie, în special în regiunile mai puțin dezvoltate. O astfel de infrastructură trebuie să contribuie la dezvoltarea unor sisteme inteligente și să fie complementară cu investițiile pentru sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Finanțarea din cadrul politicii de coeziune sprijină, de asemenea, decarbonizarea sectorului transporturilor, acesta devenind mai eficient din punct de vedere energetic și înregistrând un transfer modal. Investițiile vor fi orientate în mod deosebit către transportul urban multimodal durabil, transportul feroviar, căile navigabile, facilitarea deplasărilor

multimodale, sistemele inteligente de transport, vehiculele publice mai ecologice și combustibilii alternativi.

Atragerea de investiții private

Sursele private de finanțare sunt preconizate să acopere cea mai mare parte a investițiilor din domeniul energetic, având în vedere că, de cele mai multe ori, proiectele generează venituri din vânzarea de energie din surse regenerabile sau conduc la reducerea facturii la energie electrică prin investiții în eficiența energetică. În cazurile în care sponsorii proiectelor nu pot atrage suficiente fonduri de pe piață sau dacă proiectele nu reușesc să ramburseze pe deplin investiția, se poate acorda sprijin public.

Pentru o mai bună utilizare a volumului redus de fonduri publice, se recurge tot mai mult la instrumentele financiare. Planul de investiții al Comisiei prevede că aproximativ 20% din investițiile în proiectele destinate reducerii emisiilor de dioxid de carbon vor fi sprijinite prin intermediul instrumentelor financiare.

Grație sprijinului asigurat prin împrumuturi, garanții și capital propriu, finanțarea UE impulsionează atragerea de fonduri suplimentare din surse publice sau private. Un alt avantaj al

REGATUL UNIT

Prima casă „inteligentă” din punct de vedere energetic, cu emisii pozitive de dioxid de carbon, finanțată prin FEDR

Specialiștii în scăderea amprentei de carbon de la Universitatea Cardiff din Țara Galilor au proiectat și construit prima casă inteligentă din punct de vedere energetic, cu costuri reduse și adaptată, capabilă să injecteze surplusul de energie produsă în rețeaua națională.

Proiectată și construită ca parte a proiectului SOLCER al Institutului de cercetare în domeniul reducerii emisiilor de dioxid de carbon din Țara Galilor și parțial finanțată din FEDR, designul său unic combină pentru prima dată consumul redus de energie, aprovizionarea cu energie din surse regenerabile și depozitarea energiei în vederea creării unei case pozitive din punct de vedere energetic.

Pentru a reduce drastic cererea de energie, casa a fost construită la standarde înalte de izolare termică, cu evitarea pierderilor de aer. Designul său inovator și eficient din punct de vedere energetic include ciment produs cu consum scăzut de dioxid de carbon și panouri structurale izolate, iar acoperișul orientat spre sud este prevăzut cu panouri fotovoltaice solare vitrificate, complet integrate în planul clădirii, permițând în acest fel ca spațiul de acoperiș de sub ele să fie luminat natural.

ESTONIA

Finanțare în vederea reabilitării clădirilor de apartamente

În anul 2009, în plină criză economică și financiară, Estonia a creat un fond de creditare pentru clădirile de apartamente – devenind astfel prima țară care a direcționat fonduri structurale europene înspre programe de reabilitare a blocurilor. Instrumentul a dispus în total de 17,7 milioane de euro din FEDR, de un credit în valoare de 28,8 milioane de euro de la Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB) și, respectiv, 20,2 milioane de euro din resurse naționale, fiind implementat de KREDEX, o bancă națională care promovează dezvoltarea, în calitate de administrator al fondului de participare, și de alte două bănci comerciale, în calitate de intermediari financiari.

Până în prezent, au fost reabilitate peste 600 de blocuri (până în noiembrie 2014), ducând la ameliorarea eficienței energetice și a condițiilor de trai pentru mai mult de 22 000 de apartamente. Această schemă, care a putut fi combinată cu asistență dedicată dezvoltării proiectului și cu granturi alocate în funcție de performanță, a deschis calea finanțării private în acest sector în perioada 2014-2020.

A se vedea, de asemenea, articolul privind reabilitarea termică a clădirilor de apartamente în [Lituania, de la pagina 34](#).

instrumentelor financiare, în special al împrumuturilor și al capitalului propriu, este acela că, în virtutea caracterului lor reînnoibil, acestea pot oferi sprijin cu mult după încheierea perioadei de programare. Granturile pot fi în continuare folosite în vederea suplimentării sprijinului, de exemplu, pentru renovarea în profunzime a clădirilor, depășind cerințele minime legale privind performanța energetică, precum și pentru dezvoltarea de tehnologii inovatoare sau pentru soluționarea problemelor sociale.

Totuși, este esențial ca statele membre și regiunile să asigure că finanțarea publică nu vine să înlocuiască, ci mai degrabă să suplimenteze și să mobilizeze, investițiile private.

Instrumente financiare

Autoritățile de management sunt încurajate să analizeze posibilitatea unei utilizări sporite a instrumentelor financiare în sensul unui impact mai notabil. În vederea sprijinirii implementării acestora, se poate recurge la instrumentele deja disponibile, printre care instrumentul financiar destinat creditorilor

pentru eficiență energetică și energii regenerabile din sectorul construcțiilor rezidențiale și „creditul pentru renovare”.

Banca Europeană de Investiții și Comisia au lansat o platformă specifică de asistență tehnică, *fi-compass*, care asigură *know-how* practic și instrumente de învățare privind utilizarea instrumentelor financiare. Site-ul web *fi-compass* pune la dispoziția autorităților publice, intermediarilor financiari și altor părți interesate, documente de orientare, manuale și studii de caz.

Rețea dedicată autorităților de management

Pentru sprijinirea statelor membre în procesul de implementare a propriilor investiții din domeniul energetic, DG Politică Regională și Urbană și DG Energie au lansat o rețea informală a autorităților energetice și de management (AEM). Rețeaua are drept obiectiv să reunească cu regularitate reprezentanți ai autorităților energetice și ai autorităților de management din cadrul politicii de coeziune pentru a asigura un dialog de calitate și a optimiza orientarea proiectelor.

Membrii rețelei sunt în poziția optimă să înțeleagă legăturile dintre obiectivele de politică ale uniunii energetice și fondurile aferente politicii de coeziune și să analizeze modul în care să îmbine necesitățile investiționale din sectorul energetic și necesitățile specifice ale regiunilor, să dezbată provocările și să găsească soluții.

Specializare inteligentă

DG Politică Regională și Urbană, DG Energie și Centrul Comun de Cercetare (CCC) al Comisiei au colaborat la crearea Platformei de specializare inteligentă în domeniul energiei, în luna mai 2015. Platforma se regăsește în CCC din Sevilla și urmează să deruleze activități de cercetare, în special, în domeniul inovării energetice și, la scară mai largă, în ceea ce privește adoptarea proiectelor energetice la nivelul regiunilor și orașelor din UE ([a se vedea numărul 53 al revistei Panorama pentru mai multe informații](#)).

Energia durabilă este una dintre cele mai răspândite priorități de specializare inteligentă. Mult peste 100 de state membre și regiuni – sau două treimi din cele înregistrate în platforma de specializare inteligentă – au identificat cercetarea, dezvoltarea tehnologică și inovarea în materie de energie durabilă drept priorități ale propriilor strategii de specializare inteligentă.

Acquis-ul în domeniul energiei – stimulent pentru implementare

Există în continuare multe domenii în care legislația UE în vigoare nu este transpusă în mod adecvat în legislația națională. Aceasta conduce, de regulă, la demararea unor proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor lansate împotriva statelor membre relevante, care pot fi de durată și necruțătoare. Noul proces de aprobare prealabilă din cadrul politicii reformate de coeziune, cunoscut sub denumirea de „condiționalități *ex ante*”,

crează posibilitatea de a transforma implementarea dispozițiilor relevante din legislație într-o condiție pentru obținerea finanțării.

O parte dintre aceste condiționalități *ex ante* sunt direct legate de directivele UE din domeniul energiei, de exemplu, Directiva privind performanța energetică a clădirilor (DPEC), Directiva privind eficiența energetică (DEE) sau Directiva privind sursele regenerabile de energie (SRE). Acestea oferă statelor membre un impuls suplimentar pentru a pune în practică ceea ce au convenit. Condițiile se dovedesc a fi „stimuli” importanți pentru acțiune, accelerând deja transpunerea de către statele membre a *acquis*-ului UE relevant din domeniul energiei.

Spiritul de lider și veriga lipsă

În domeniul eficienței în construcții, UE a deschis calea prin intermediul Directivelor DPEC și SRE în ceea ce privește modernizarea codurilor naționale din sectorul construcțiilor și creșterea standardelor de eficiență energetică în construcții și renovare.

FRANȚA

FEDR susține investițiile în energia durabilă în sectorul locuințelor sociale

În perioada de programare 2007-2013, regiunile Franței au reprogramat masiv programele din cadrul FEDR pentru a finanța reabilitarea termică a locuințelor sociale. A fost creat un instrument financiar specific (*éco-prêt logement social*) în vederea urgentării lucrărilor de reabilitare termică, finanțarea din FEDR fiind utilizată în cadrul unei scheme de granturi ca resursă financiară suplimentară. Cu o medie a investițiilor din FEDR de 3276 de euro pe locuință (17% din totalul investiției), aproximativ 60000 de gospodării au putut beneficia de o performanță energetică sporită, fiind totodată create circa 15000 locuri de muncă la nivel local.

Planul de reabilitare termică a locuințelor lansat în Franța în 2013 a stabilit ținte ambițioase pentru renovarea a 500000 de locuințe pe an pentru soluționarea problemelor economice, sociale și de mediu (penuria de combustibili).

Cu sprijinul politicii de coeziune, UE asigură în prezent atât cadrul complet de politici privind eficiența energetică a clădirilor, cât și veriga lipsă, și anume finanțarea.

Dincolo de finanțare

Sprijinul din cadrul politicii de coeziune depășește cu mult palierul finanțării. Acesta stă la baza principalelor condiții necesare, printre care asistența tehnică, consolidarea capacității și sprijinul pentru o utilizare sporită a instrumentelor financiare, astfel cum ilustrează unele dintre inițiativele menționate.

Politica deține totodată un rol important în asumarea dimensiunii teritoriale. Strategiile macroregionale ale UE (pentru regiunea Mării Baltice, pentru regiunea Dunării și pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice), precum și cooperarea teritorială europeană – INTERREG – pot deține, la rândul lor, un rol semnificativ în această privință prin promovarea și susținerea în continuare a aspectelor energetice, inclusiv a schimbului de cunoștințe și experiențe. Politica de coeziune asigură, de asemenea, sprijin specific pentru dezvoltarea urbană integrată și planificarea transfrontalieră.

Viitor

Necesitățile investiționale din domeniul energiei sunt uriașe, iar scopul ultim al politicii este acela de a asigura soluții în fața disfuncționalităților pieței, care să ducă la crearea de piețe viabile. În același timp, trebuie luat în calcul obiectivul general al politicii de coeziune referitor la coeziunea economică, socială și teritorială. Pe parcursul îndelungatei sale experiențe în materie de gestionare a dezvoltării regionale la nivelul Europei, Comisia a creat un rezervor de cunoștințe regionale și locale, fiind cea mai indicată să ofere o abordare integrată a politicilor.

Într-adevăr, în conformitate cu obiectivele principale ale uniunii energetice, investițiile din cadrul politicii de coeziune vor contribui astfel la scăderea importurilor costisitoare de energie, la diversificarea surselor noastre energetice, la combaterea penuriei energetice și la reducerea emisiilor, sprijinind totodată crearea de locuri de muncă și întreprinderile mici și mijlocii. Mai mult, investițiile în domeniul energiei vor susține creșterea regională și vor genera oportunități de afaceri pentru multe întreprinderi, inclusiv pentru IMM-uri din sectorul construcțiilor. Astfel, politica de coeziune va contribui la toate cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/policy/themes/low-carbon-economy/

► MOBILIZAREA DE FONDURI UE ÎN SPRIJINUL GRECIEI PENTRU CONSTRUIREA UNUI VIITOR DURABIL

Grecia se confruntă în prezent cu unul din cele mai delicate momente ale istoriei sale recente. În acest context, Comisia a anunțat planul privind creșterea și locurile de muncă, generând premisele creării unei economii productive și inovatoare care va susține coeziunea și un viitor durabil.

Odată cu acordul privind noul program de asistență pentru Grecia, Comisia a anunțat că vor fi mobilizate peste 35 de miliarde de euro din bugetul UE pentru promovarea locurilor de muncă și a creșterii la nivelul economiei elene până în anul 2020.

Fondurile structurale și de investiții europene (ESI) vor avea o contribuție majoră la această sumă. Prin programele operaționale adoptate în luna decembrie a anului trecut, Grecia se încadrează să primească peste 20 de miliarde de euro în perioada 2014-2020 pentru susținerea investițiilor în cercetare și inovare, TIC, competitivitatea IMM-urilor, eficiență energetică, dezvoltare urbană durabilă, educație și incluziune socială.

Se depun toate eforturile pentru a asigura că Grecia poate depăși dificultățile actuale și se poate înscrie pe o traiectorie de redresare durabilă. În vederea relansării economiei elene, se va adopta un plan concret de investiții care să permită resurselor UE, în special fondurilor ESI, să dețină funcția de catalizator pentru alte investiții private și publice. Acesta este conceput să asigure firmelor elene oportunități de piață în vederea creșterii, înlesnirii dezvoltării capacităților tehnologice și de inovare și exploatarea avantajelor competitive ale țării, concomitent cu îmbunătățirea performanței sectorului public și furnizării de servicii către cetățeni.

Sprijin UE pentru investițiile publice

În cursul celor 34 de ani de când deține calitatea de stat membru al UE, Grecia a beneficiat enorm de solidaritatea europeană. De la aderarea sa în anul 1981, politica de coeziune, politica rurală și politica din domeniul pescuitului au investit peste 73 de miliarde de euro în Grecia sub formă de ajutoare (până la finele anului 2014).

► DE LA STÂNGA LA DREAPTA:
VALDIS DOMBROVSKIS, Vicepreședintele Comisiei Europene, responsabil cu moneda euro și dialog social; CORINA CREȚU, Comisarul pentru politică regională; GIORGIOS STATHAKIS, Ministrul elen al economiei, infrastructurii, transportului maritim și turismului.

JEREMIE SPRIJINĂ ÎNTEPRINDERILE TEHNOLOGICE NOU-ÎNFIINȚATE

În perioada 2007-2013, întreprinderile tehnologice nou-înființate din Grecia au fost sprijinite printr-o serie de fonduri cu capital de risc din sectorul TIC susținute de UE.

Finanțarea pentru aceste întreprinderi digitale a fost alocată prin intermediul inițiativei JEREMIE, prin crearea unui Fond de participare JEREMIE (FPJ) în Grecia, instrument folosit în vederea canalizării fondurilor alocate din FEDR și din Fondul european de investiții. Drept urmare, au fost create patru fonduri cu capital de risc (finanțate în cadrul programului operațional național FEDR „Convergență digitală” și care atrag 30% capital privat).

Până în iunie 2015, fondurile totale alocate din FPJ pentru crearea a 45 de întreprinderi inovatoare s-au ridicat la 20,3 milioane de euro. Întreprinderile nou-înființate se axează pe aplicații digitale în sectoare precum turism, divertisment, publicitate muzicală, comerț cu amănuntul, produse biotehnice și recrutare. Aflați mai multe despre două dintre proiectele de succes finanțate prin FPJ – Discoveroom și Incredible, prezentate în pagina următoare și, respectiv, [la pagina 42](#).

Cu toate că aceste fonduri au avut o contribuție importantă la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Greciei, rămân în continuare multe de făcut în ceea ce privește modernizarea și diversificarea economiei țării, în special prin promovarea inovării și a spiritului antreprenorial, cu un accent asupra IMM-urilor. În paralel, sectorul public trebuie modernizat în vederea susținerii dezvoltării economice și a necesităților sociale.

Aceste fonduri au asigurat totodată un sprijin esențial pe parcursul actualei crize economice, reprezentând aproximativ 85% din investițiile publice totale la nivelul țării în 2013. În absența politicii de coeziune, PIB-ul din 2013 ar fi fost cu 3,3% mai mic decât nivelul actual.

DISCOVEROOM

Proiectul Discoveroom a dezvoltat o aplicație inovatoare pentru spațiile mici de cazare, pensiunile de tip „bed and breakfast” (cazare și mic dejun) și casele de oaspeți, care le asigură proprietarilor toate instrumentele necesare gestionării și promovării propriei afaceri. În mai puțin de doi ani, aplicația a fost deja utilizată de peste 2000 de proprietari, iar întreprinderea a reușit să își extindă activitățile la nivel internațional, atrăgând clienți din peste 50 de țări. Întreprinderea nou-înființată a beneficiat de două runde de investiții – fonduri de tip „prelansare” în octombrie 2013 și fonduri de tip „lansare” în iulie 2014.

Totalul investiției:
500 000 EUR

Cota din Fondul de
participare JEREMIE:
350 000 EUR

Acțiuni concrete

Proiectele cu finanțare UE au asigurat sprijin în practic toate aspectele vieții din Grecia. Începând din noiembrie 1992, UE a investit aproximativ 5 miliarde de euro în infrastructură, facilitând, de exemplu, naveta cu metroul pentru mii de atenieni. Milioane de turiști se pot bucura de Muzeul Acropole, deschis în anul 2009 grație sprijinului UE. Zeci de mii de elevi greci beneficiază de sute de școli nou construite cu fonduri UE. Aproximativ 990 000 de cetățeni se bucură de avantajele proiectelor hidrotehnice, iar alți 350 000 de locuitori beneficiază de modernizările din sectorul apelor uzate. Rețeaua de internet în bandă largă a fost extinsă la nivelul a încă 800 000 de cetățeni.

În perioada 2007-2013, FEDR a alocat, de asemenea, peste 334 de milioane de euro pentru îmbunătățirea spitalelor și a infrastructurii de asistență medicală primară. Comisia depune totodată eforturi pentru a contracara efectele inundațiilor care au afectat centrul Greciei și bazinul Evros.

crească eficiența energetică sau să consolideze infrastructurile cheie. UE poate facilita, de asemenea, schimbul de bune practici, asistența tehnică sau îmbunătățirea capacității administrative.

Toate aceste acțiuni sunt concepute pentru a pune bazele unei economii productive și inovatoare care poate asigura un viitor durabil pentru cetățenii săi, permițând totodată antreprenorilor talentați să concureze în mod eficace pe piața globală.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/newsroom/news/2015/07/a-new-start-for-jobs-and-growth-in-greece-commission-mobilises-more-than-eur35-billion-from-the-eu-budget

▶ TESALIA ESTE ORIENTATĂ CĂTRE VIITOR

Regiunea Tesalia din Grecia nu a fost ferită de criza economică a țării, însă fondurile UE i-au sporit rezistența între timp. Dr. Kostas Agorastos, Guvernatorul regional al Tesaliei, discută despre modul în care cooperarea regională, politica de coeziune și fondurile UE contribuie la atenuarea impactului îndatorării publice.

▶ În calitate de președinte al regiunilor elene, cum considerați că poate fi promovată cooperarea dintre regiunile Greciei și alte state membre?

Cooperarea regională și programele comune, generate în cea mai mare parte de cofinanțarea UE, sunt esențiale pentru crearea unui climat de colaborare între regiunile Europei. Participăm în cadrul unor programe de cooperare transfrontalieră și ne vom menține implicarea la nivelul noilor inițiative în cursul noii perioade de programare.

Regiunile elene colaborează, de asemenea, cu organismele locale din alte regiuni UE pentru stimularea cooperării și dezvoltarea mediului de afaceri în vederea îmbunătățirii economiei regionale și creării de beneficii în rândul cetățenilor și pentru mediul înconjurător. În perioada 2014-2020, această cooperare locală devine parte integrantă prin strategii regionale de specializare inteligentă.

▶ Programul Operațional Regional al Tesaliei 2014-2020 (POR) a fost adoptat la 18 decembrie 2014; care au fost următorii pași?

S-au făcut pași importanți către demararea implementării programelor atât la nivel național, cât și regional, printre care adoptarea legii privind gestionarea, controlul și implementarea programelor de dezvoltare pentru perioada 2014-2020.

La jumătatea anului 2015, au avut loc primele ședințe ale comitetelor de monitorizare pentru Cadrul strategic național de referință (CSNR) 2014-2020, cu ocazia cărora au fost aprobate sectoarele specializate și criteriile pentru finanțare. În prezent, elaborăm invitații pentru proiectele interesate să depună propuneri.

Toate regiunile elaborează totodată o serie de măsuri pentru adoptarea de reglementări legislative și instituționale. Obiectivul Tesaliei este să începem cu programele care pot fi implementate imediat. În cazul celorlalte programe, toate regiunile colaborează cu ministerele relevante astfel încât nu există întârzieri care să afecteze cetățenii sau piețele locale.

În urma finalizării Strategiei privind incluziunea socială și combaterea sărăciei și a Planului regional privind gestionarea deșeurilor solide, s-a acordat atenție specializării, odată cu prima etapă pilot a strategiilor regionale pentru specializarea inteligentă (RIS3). Un al doilea comitet de monitorizare a programelor urmărește, de asemenea, să lanseze în toamna anului 2015 un nou pachet de măsuri, obiectivul principal fiind acela de a implica organismele locale și societatea civilă în fiecare etapă.

Strategia de dezvoltare a regiunii vizează să contracareze tendința negativă vizibilă pe traiectoria socioeconomică a acesteia și urmărește să își reorienteze modelul de dezvoltare către dezvoltarea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Strategia are la bază POR 2014-2020 și finanțarea estimată să fie alocată regiunii prin programele sectoriale.

▶ **O schimbare importantă la nivelul implementării politicii de coeziune elene este aceea potrivit căreia fiecare regiune își gestionează propriul program. Cum se pregătesc regiunile pentru această nouă provocare?**

Începând cu CSNR 2007-2013, regiunile au dovedit că pot crește gradul de absorbție a fondurilor, pot finaliza proiecte pe jumătate încheiate, pot accelera implementarea și pot canaliza resursele către economie. Succesul înregistrat până în prezent se datorează faptului că fiecare regiune dispune de propriul program. Totuși, sunt necesare reforme dacă dorim să evităm birocrăția. Este necesar un proces de găsire a unui consens și de transfer de responsabilități, astfel încât programele sectoriale care au un impact asupra regiunilor să poată fi planificate prin propuneri cuprinzătoare cu valoare adăugată specifică.

Este necesară prudență la nivelul calității guvernății democratice, creându-se un sector public impersonal și modern, cu proceduri rapide și simplificate, capabil totuși să soluționeze problemele și provocările sociale stringente.

▶ **Grecia se luptă să iasă din criză. Cum poate contribui politica de coeziune la stimularea creșterii și a creării de locuri de muncă în Tesalia?**

Criza s-a făcut resimțită în Tesalia mai târziu decât în alte regiuni, însă mai acut. De la demararea programului CSNR în anul 2011 și prin participarea la proiecte finanțate prin intermediul programelor sectoriale, Tesalia a cunoscut foarte multe realizări. Creșterea ratei de absorbție a fondurilor de la 19% la 86% și accelerarea implementării proiectelor sunt două astfel de realizări. Lucrările de construcții finalizate, printre care căi rutiere importante, spitale, proiecte culturale, sisteme de protecție împotriva inundațiilor și proiecte de educație, sunt doar câteva exemple ale capacității guvernului regional de a implementa politica de coeziune.

Totuși, regiunile se bazează pe finanțare publică; există totodată probleme legate de finalizarea CSNR 2007-2013. Ne confruntăm cu o finanțare neregulată și este necesară o schimbare fundamentală în acest sens, altfel țara noastră se poate lovi în continuare de probleme. Proiectele vor rămâne și mai mult în urmă, se vor pierde locuri de muncă, nu vor fi dezvoltate competențe antreprenoriale, competitivitatea va rămâne redusă, iar națiunea va înregistra o creștere mai mică. Poate că ar trebui să luăm în calcul plățile în avans pentru continuarea proiectelor. Este necesară extinderea cu un an a CSNR 2007-2013.

Considerăm absolut necesară introducerea unor schimbări la nivelul finanțării pentru dezvoltarea antreprenoriatului, cercetării, inovării și creșterii. Pentru ca Acordul de parteneriat 2014-2020 să furnizeze asistență reală, trebuie să existe o schimbare la nivelul finanțării sau vor apărea probleme în ceea ce privește atât lansarea de noi proiecte, cât și finalizarea CSNR 2007-2013, generând consecințe grave asupra societății și economiei noastre. Reducerea cheltuielilor în Grecia este în sine revelatoare. Dacă dorim să creăm locuri de muncă, trebuie să încetăm să coborâm standardele de viață.

▶ Noul drum național între Trikala și Larissa va îmbunătăți conexiunile de transport și timpii de călătorie.

▶ STÂNGA: Noua grădiniță din Volos a fost construită conform unui design bioclimatic care presupune utilizarea energiei solare și a unui sistem de încălzire și răcire eficient din punct de vedere energetic.

▶ **Autoritățile elene au finalizat strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă; care sunt principalele obiective ale Tesaliei?**

Strategia regională de inovare a Tesaliei se bazează pe doi piloni principali în jurul cărora vor fi dezvoltate activități auxiliare.

Primul pilon este sectorul agroalimentar, iar cel de-al doilea pune accentul pe sectorul metalelor și construcțiilor. Promovarea turismului este organizată sub forma unei activități auxiliare și va dezvolta potențialul comercial al culturii tesaliene. Rolul celorlalte activități auxiliare, cum ar fi producția de energie, economisirea de energie și gestionarea mediului, va consolida economia circulară.

Tehnologiile avansate din domeniul medical și expertiza locală considerabilă în domeniile medicinei sportive, ortopediei, fizioterapiei și reabilitării sunt aspecte prin care economia Tesaliei se evidențiază și au potențialul unei activități antreprenoriale. În prezent, ajustăm planul de acțiune RIS3, scopul nostru fiind acela de a utiliza de îndată resursele disponibile POR Tesalia 2014-2020 printr-o acțiune pilot care urmează să fie anunțată în scurtă vreme, iar RIS3 să devină baza solicitării de resurse din alte programe sectoriale CSNR. Nu avem nicio îndoială că abordarea de jos în sus pe care am adoptat-o în regiunea noastră a dat cele mai bune rezultate în cadrul planificării strategiei noastre, vizând stimularea întreprinderilor și contribuind la obținerea celor mai bune rezultate economice în Tesalia.

▶ **AFLAȚI MAI MULTE**
www.thessalia-esp.gr/

▶ REGIUNILE – PIONIERI AI CREȘTERII VIITOARE

Markku Markkula, membru al Consiliului local al orașului Espoo din Finlanda, a fost ales președinte al Comitetului European al Regiunilor (CoR) la începutul acestui an pentru un mandat de doi ani și jumătate. El a discutat cu *Panorama* despre obiectivele sale pentru regiunile Europei, fiind un susținător al metodei specializării inteligente.

▶ După preluarea mandatului de președinte al Comitetului Regiunilor, care sunt, în opinia dumneavoastră, principalele provocări cu care se confruntă regiunile Europei?

Relansarea investițiilor publice și private destinate creșterii și inovării reprezintă principala provocare. În calitate noastră de lideri regionali și locali, știm foarte bine cât de urgentă este această cerință. Se impun obiective clare, finanțare adecvată și crearea de noi parteneriate între UE, guvernele naționale, regiunile, orașele și sectorul privat.

Lista obiectivelor comune de investiții este clară și include domenii de politică, printre care durabilitatea urbană, inovarea industrială și societală, sprijinirea spiritului antreprenorial, eficiența energetică și siguranța, economia digitală și incluziunea. Este necesară mobilizarea de fonduri adecvate și parteneriate în jurul a două instrumente esențiale: politica regională a UE – care dispune de 350 de miliarde de euro și de o abordare strategică unică de jos în sus – și Fondul european pentru investiții strategice.

În cadrul acestora trebuie să ne axăm cu precădere asupra ecosistemelor antreprenoriale regionale. Potrivit experienței mele, Europa are acum nevoie de un angajament puternic asumat de părțile interesate și de dedicarea acestora față de experimentele și programele pilot inovatoare – nu ar trebui să se aloce

timp și bani planificării în exces. Este necesară elaborarea unui indice concret al dezvoltării antreprenoriale la nivel regional și utilizarea activă a acestuia prin parteneriate europene.

▶ Cum priviți impactul pe termen mai lung al recentelor evenimente politice din Europa, în special al crizei din Grecia, asupra relației dintre regiunile UE? Ce s-ar putea face pentru depășirea acestora?

Regiunile și orașele din mai multe țări s-au confruntat și încă se confruntă cu reduceri fără precedent ale finanțării, acestea survenind într-un moment în care comunitățile locale, deja afectate de recesiune, ar necesita un sprijin mai consistent. Prin urmare, este extrem de important ca cele mai bune politici de creștere ale UE să fie toate puse la dispoziția acestora în cel mai rapid și eficient mod. Planul anunțat de a mobiliza și de a accelera politica regională a UE în vederea susținerii creșterii și a locurilor de muncă în Grecia este un prim pas relevant în direcția bună. Comitetul Regiunilor al UE va depune toate eforturile pentru sprijinirea administratorilor greci de la nivel local și regional în identificarea celor mai bune concepte și strategii pentru crearea de locuri de muncă și oportunități antreprenoriale în rândul cetățenilor, consolidând astfel coeziunea.

▶ În ce măsură credeți că abordarea politicii regionale reformate – și anume, încurajarea regiunilor în sensul identificării și valorificării atuurilor proprii prin ceea ce denumim „abordare privind specializarea inteligentă” – va contribui în mod real la crearea de noi locuri de muncă și la stimularea creșterii la nivelul regiunilor Europei?

Sunt printre susținătorii inițiali ai ideii de specializare inteligentă în ansamblul său. Am observat în Finlanda ce anume funcționează și ce anume nu funcționează și sunt convins că specializarea inteligentă are un potențial uriaș de a mobiliza resursele locale în cadrul unei strategii de creștere și inovare, adaptată și favorabilă incluziunii. Fiecare regiune trebuie să se axeze pe câteva priorități și să consolideze noi parteneriate europene.

▼ PARTENERI DE INVESTIȚII ȘI CREȘTERE

OPEN DAYS 2015 se desfășoară între 12-15 octombrie sub sloganul : „**REGIUNILE ȘI ORAȘELE EUROPEI: PARTENERI DE INVESTIȚII ȘI CREȘTERE**”.

Alături de OPEN Urban Day, Universitatea OPEN DAYS și premiile RegioStars 2015, OPEN DAYS 2015 se axează pe trei teme:

- 1. MODERNIZAREA EUROPEI:** regiunile din cadrul uniunii energetice și al pieței unice digitale.
- 2. REGIUNILE DESCHISE PENTRU ÎNTREPRINDERI:** dezvoltarea IMM-urilor, inovare și crearea de locuri de muncă.
- 3. LOCURI ȘI SPAȚII:** dezvoltare urbană și rurală, integrare urban-rural.

▶AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/

Totodată, consider că cea mai mare parte a liderilor de la nivel regional și local sunt în prezent „converșiți” la această abordare, încercând să o transpună în practică. Totuși, pașii mici făcuți treptat nu generează progresele necesare. Problema este că trebuie să fim capabili să răspundem și cu „nu” la propuneri și opțiuni bune, dar care nu sunt compatibile cu astfel de strategii, fiind indicat ca obiectivele noastre să fie stabilite mai ales pe termen mediu și lung.

▶**Cum estimați că va evolua rolul instituției pe care o conduceți, în ceea ce privește, în special, sprijinirea priorităților agendei de creștere a UE: prin investiții în economia reală, economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon, cercetare și inovare?**

Economia reală, durabilitatea și inovarea au o puternică dimensiune locală. Din acest motiv, Comitetul Regiunilor și-a asumat angajamentul de a contribui la elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor UE din aceste domenii. Problemele ardente din economia reală sunt legate de măsurile care trebuie luate pentru reducerea emisiilor în orașele

noastre și în industrie. În acest sens, este necesară sporirea gradului de inovare la nivelul societăților și întreprinderilor noastre. Europa are nevoie de o mișcare puternică de jos în sus, iar aceasta poate fi realizată prin încurajarea pionieratului în rândul tuturor regiunilor în funcție de domeniul prioritar și pe baza specializării inteligente. În vederea sprijinirii acestui obiectiv, avem nevoie de parteneriate europene puternice. Comitetul Regiunilor deține un rol esențial atât prin avizele calificate și bine documentate, cât și prin inițiativele noi și specializate, cum ar fi platformele de partajare a informațiilor, parteneriatele interinstituționale – de exemplu, planul de acțiune comun lansat în cooperare cu Banca Europeană de Investiții și dedicat Planului Juncker, precum și participarea grupurilor de lucru pentru simplificare.

▶**Ce așteptări speciale aveți din partea ediției din 2015 a OPEN DAYS?**

Ediția din acest an a OPEN DAYS ne va permite să evaluăm lansarea programelor operaționale din cadrul politicii de coeziune 2014-2020, dezvoltând o mai bună înțelegere a modului de transpunere a noilor priorități în strategii și proiecte concrete la nivel local. Cu greu îmi pot imagina un alt eveniment care să dea o formă mai adecvată și mai concretă ideii de a fi uniți în diversitate, de a partaja valori, obiective și instrumente comune, generând totodată soluții specifice și diverse pentru depășirea obstacolelor și valorificarea oportunităților.

EUROPEAN UNION

▶AFLAȚI MAI MULTE
www.cor.europa.eu

Committee of the Regions

▶ SLOVACIA PREGĂTITĂ SĂ PREIA CONDUCEREA

În așteptarea preluării pentru prima dată a președinției Consiliului UE, Slovacia se arată optimistă cu privire la progresele deja generate de politica de coeziune și urmează să pună accentul pe convergența regională în întreaga UE. *Panorama* a discutat cu viceprim-ministrul slovac pentru investiții, Lubomír Vážny.

▶ Comisia Europeană a adoptat acordul de parteneriat cu Slovacia în iunie 2014. Care au fost principalele etape parcurse între timp?

Aprobarea acordului de parteneriat a fost urmată de aprobarea cu succes a programelor slovace, ceea ce a permis demararea activităților destinate creșterii și ocupării forței de muncă.

Un pas important în realizarea obiectivelor programului slovac a fost adoptarea legislației în materie de granturi acordate din fondurile UE. Guvernul slovac a adoptat sistemul de gestionare a fondurilor ESI, al cărui obiectiv este să asigure aplicarea armonizată a normelor bazate pe legislația UE și slovacă privind fondurile ESI. În același timp, acesta reflectă experiențele din perioada de programare 2007-2013 și cerințele referitoare la sporirea transparenței și combaterea corupției în acordarea de granturi din fondurile UE. Am dezvoltat totodată o serie de orientări metodologice pentru simplificarea implementării fondurilor UE.

În octombrie 2014 au fost aprobate programele operaționale Infrastructura integrată, Calitatea mediului și Cercetare și inovare. Aceste trei programe operaționale au fost printre primele 10 programe operaționale aprobate din toate statele membre UE, ceea ce reprezintă un mare succes pentru Slovacia. Alte programe operaționale slovace au fost aprobate în mod succesiv până la finele anului 2014.

▶ Care sunt principalele schimbări intervenite la nivelul programelor operaționale (PO) comparativ cu perioada 2007-2013? Cât de importante au fost fondurile aferente politicii de coeziune a UE în cei 11 ani de la aderarea Slovaciei?

Perioada de programare 2014-2020 a generat schimbări reflectate prin numărul mai mic de programe naționale, având în vedere necesitatea concentrării și a unei interconectări tematice mai strânse între politica de coeziune și îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020. Accentul este plasat pe rezultate și pe cadrul executiv prin stabilirea unor obiective clare, măsurabile. S-a recurs la posibilitatea finanțării unui singur PO din mai multe fonduri și la introducerea de condiționalități *ex ante*. Abordarea integrată a dezvoltării teritoriale va fi folosită mai intens. O noutate constă în „coeziunea electronică”, în cadrul căreia comunicarea se va derula exclusiv în formă electronică.

Importanța politicii de coeziune este vizibilă în Slovacia după 11 ani de la data aderării la UE. Rezultate pozitive ale proiectelor cu finanțare UE se regăsesc în fiecare regiune. Efectul acestei politici s-a resimțit fără echivoc în reducerea impactului crizei globale asupra economiei slovene și, în special, asupra pieței muncii.

▶ În ce măsură organismele locale și regionale sunt implicate în gestionarea diverselor PO din Slovacia?

► Utilizarea biomasei în producția de energie termică în Vrable.

foto by Lubomir Karsa

Principiul parteneriatului a fost pe deplin aplicat în procesul de pregătire a acordului de parteneriat și a programelor individuale, urmând să fie aplicat în același mod în cursul perioadei de programare 2014-2020.

În cadrul PO regional integrat, unitățile teritoriale superioare și capitalele regionale vor constitui organisme intermediare în Slovacia. Sarcina lor este aceea de a elabora și de a implementa strategii teritoriale integrate regionale (STIR) în teritoriile NUTS3. Din modelul STIR face parte strategia de dezvoltare urbană durabilă, ale cărei măsuri vor fi implementate în opt capitale regionale. Investițiile teritoriale integrate vor fi implementate prin intermediul STIR.

Totodată, vor fi utilizate granturi generale orientate tematic și teritorial, în special în beneficiul organizațiilor nonprofit neguvernamentale. Pentru a respecta principiul parteneriatului și nediscriminării, autoritățile locale și regionale au reprezentanți în comitetele relevante de monitorizare și în diverse grupuri de lucru.

► Ce rezultate preconizați că veți avea la finalul perioadei de șapte ani?

O provocare majoră este ca regiunile cu decalaje să îndeplinească criteriile de convergență reală. Prin utilizarea de politici structurale coordonate dorim să îmbunătățim mediul de inovare, să întrebuițăm la maximum potențialul tehnologiilor

informației și comunicațiilor, să instituim o administrație publică inteligentă și să răspândim competențele digitale. Este necesar să ne concentrăm să asigurăm o infrastructură de rețea de bună calitate, accesibilă și durabilă la nivelul întregii Slovaciei. În materie de resurse umane, ne vom axa pe restructurarea învățământului secundar și terțiar pentru a răspunde în mod eficace necesităților de pe piața muncii.

Obiectivul nostru este să găsim soluții la problemele sociale, printre care incluziunea tinerilor aflați în contexte de schimbare, incluziunea socială a grupurilor marginalizate, îmbătrânirea populației și calitatea vieții, precum și pentru reducerea emisiilor și adaptarea la schimbările climatice.

Am convingerea că toate deciziile luate pentru perioada de programare 2014-2020 vor fi transformate în rezultate generatoare de creștere și locuri de muncă la nivelul tuturor regiunilor din Slovacia.

► În anul 2016, Slovacia va deține președinția rotativă a Consiliului UE pentru prima dată. Anticipați derularea unor activități specifice în legătură cu politica regională și urbană europeană?

Slovacia va conduce Consiliul UE într-o manieră hotărâtă și responsabilă. În 2016, aceasta va prezenta Comisiei Europene o evaluare la jumătatea perioadei a cadrului financiar multi-anual, primele rapoarte privind programele și instrumentele financiare aferente fondurilor ESI pentru perioada 2014-2020, precum și un raport asupra rezultatelor evaluării *ex post* a perioadei 2007-2013. Totodată, ne așteptăm la discuții intense pe tema eficacității politicii de coeziune, a contribuției acesteia la îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020 și a direcției sale după 2020. Președinția slovacă intenționează să dovedească importanța politicii de coeziune în calitate de principală politică de investiții a UE care diminuează decalajele regionale și să sprijine propunerile care permit simplificarea implementării acesteia și reducerea sarcinii administrative.

În ceea ce privește politica regională, avem în plan să organizăm mai multe evenimente de amploare în Slovacia: o conferință privind politica de coeziune a UE, Forumul anual al Strategiei pentru regiunea Dunării și Summitul Comitetului Regiunilor. Pe lângă acestea, în plan se află și Conferința mondială privind locuințele și dezvoltarea urbană HABITAT III. De asemenea, ne vom concentra să asigurăm o poziție constructivă din partea statelor membre în elaborarea concluziilor conferinței, precum și o vizibilitate adecvată a agendei urbane a UE în cadrul acestui forum.

► AFLAȚI MAI MULTE
www.sk16.eu

▶ ESTONIA PUNE ACCENTUL PE COMPETITIVITATE ȘI CREȘTERE

În perioada 2007-2013, Estonia a ocupat printre primele poziții în topul țărilor cu cele mai ridicate rate de absorbție a fondurilor UE. Panorama discută cu ministrul de finanțe eston, dl Sven Sester, cu privire la beneficiile obținute de țara sa în cadrul politicii de coeziune și prioritățile naționale stabilite pentru noua perioadă de programare.

▶ Pe lângă faptul că procesul de finanțare a decurs excelent, care au fost principalele realizări ale politicii de coeziune în Estonia?

Fondurile structurale au avut un impact major asupra dezvoltării Estoniei. Accentul a fost pus în principal pe stimularea creșterii economiei noastre prin încurajarea exporturilor și a inovării și prin modernizarea infrastructurii de bază în diferite zone. Finanțarea UE a condus la dublarea numărului întreprinderilor exportatoare și a cifrei de afaceri din sectorul exporturilor.

Totuși, efectele finanțării UE depășesc sfera statisticii și a cifrelor economice. Acestea sunt vizibile în întreaga țară și se regăsesc concret în viața cotidiană. Drumurile pe care le străbatem cu mașina, serviciile feroviare de care dispunem, accesul la apă potabilă curată, fluxul de internet din gospodării, e-serviciile care ne permit să interacționăm cu statul prin câteva clicuri în loc ore – investițiile UE au transformat Estonia într-un loc mai prielnic atât pentru întreprinderi, cât și pentru oameni.

Agenda noastră digitală este deosebit de importantă pentru noi și finanțarea UE a contribuit la transformarea Estoniei în una dintre cele mai avansate e-societăți din lume, grație sprijinului oferit pentru dezvoltarea infrastructurii, rețelelor și aplicațiilor destinate serviciilor online. Drept urmare, 77% dintre estoni folosesc internetul, iar cetățenii recurg în mod curent la e-servicii pentru e-alegeri, e-taxe, e-poliție, e-sănătate, e-banking și e-școală (a se vedea, de asemenea, *Panorama 52*).

Știm totodată că, pe lângă investițiile în infrastructură și întreprinderi, trebuie să investim în cetățenii noștri, iar fondurile UE continuă să dețină un rol foarte important pe piața muncii de la noi, precum și în ceea ce privește reformele educaționale și sociale. De exemplu, am modernizat 90% din școlile profesionale pentru a răspunde necesităților economiei de astăzi.

Estonia a fost puternic afectată de criza economică și financiară, însă disponibilitatea fondurilor UE și posibilitatea de a reconfigura rapid schemele de sprijin au contribuit la adaptarea și refacerea economiei.

▶ Care sunt principalele concluzii desprinse? Cum au afectat programarea pentru perioada 2014-2020?

În baza experienței dobândite, am convenit asupra a două principii de bază pentru perioada 2014-2020: fondurile ESI au un efect de pârgie punctual și pun accentul pe atingerea rezultatelor. Obiectivul nu poate fi doar acela al cheltuirii banilor și al înregistrării unei rate scăzute de eroare. Utilizarea fondurilor ar trebui să antreneze o transformare structurală la nivel de dezvoltare, sporind eficiența, eficacitatea sau calitatea într-un domeniu, sector sau ramură și generând efecte pozitive pe termen lung (de exemplu, inițierea și implementarea unor reforme structurale și proiecte cheie).

Suntem mulțumiți că politica de coeziune se află în prezent în strânsă legătură cu strategia Europa 2020, cu recomandările specifice de țară și cu atitudinea financiară responsabilă a statelor membre.

▶ Care este strategia de investiții aferentă FEDR, Fondului de coeziune și FSE pentru perioada 2014-2020? Care sunt rezultatele scontate?

Avem convingerea că toate fondurile UE și fondurile naționale trebuie planificate împreună într-o manieră integrată pentru UE și obiectivele naționale.

Obiectivul strategic este să contribuim la obiectivele Europa 2020 și ale corespondentului său național, „Estonia 2020”. În etapa de programare, Estonia a analizat foarte atent

necesitățile noastre de dezvoltare pentru următorii 7-10 ani, nu doar în regiunile eligibile pentru sprijin UE, ci la nivelul întregii țări, având în vedere că sprijinul UE nu este o componentă aparte, ci o sursă importantă de finanțare alături de finanțarea publică națională. De asemenea, am făcut uz de posibilitatea de a avea un singur program operațional în locul celor trei anterioare, pentru a îmbunătăți cooperarea între autoritățile naționale și diferite fonduri, asigurând astfel o utilizare integrată și eficientă a fondurilor UE.

Abordarea noastră este influențată foarte puternic de așteptarea ca investițiile din cadrul politicii de coeziune să ne îmbunătățească competitivitatea și să contribuie la dezvoltarea economică.

Aproximativ o treime din fonduri vor fi utilizate în domeniul economiei bazate pe cunoaștere și competitivitate la nivel internațional. Generăm oportunități pentru ca antreprenorii și instituțiile de cercetare și dezvoltare (C&D) să dezvolte produse și servicii noi și inovatoare, să stimuleze și să aibă acces pe noile piețe de export. Productivitatea IMM-urilor ar trebui să crească cu 40%, iar numărul întreprinderilor exportatoare cu 25%.

O treime din fonduri vor fi investite în educație, ocuparea forței de muncă și incluziune socială. Principalul obiectiv va fi acela de a asigura o calificare mai bună a persoanelor de vârstă activă și de a crește competitivitatea acestora pe piața muncii.

Ultima treime va fi investită în infrastructura de bază, respectiv în multimodalitatea din transporturi, conexiunile TIC și eficiența energetică.

▶ În perioada 2007-2013, Estonia a utilizat instrumente financiare în domeniul sprijinului pentru întreprinderi și al eficienței energetice a locuințelor. Mai mult, Estonia are în plan creșterea cotei instrumentelor financiare și extinderea domeniilor de utilizare a acestora. În baza experienței dumneavoastră, care sunt avantajele utilizării instrumentelor financiare în cadrul politicii de coeziune?

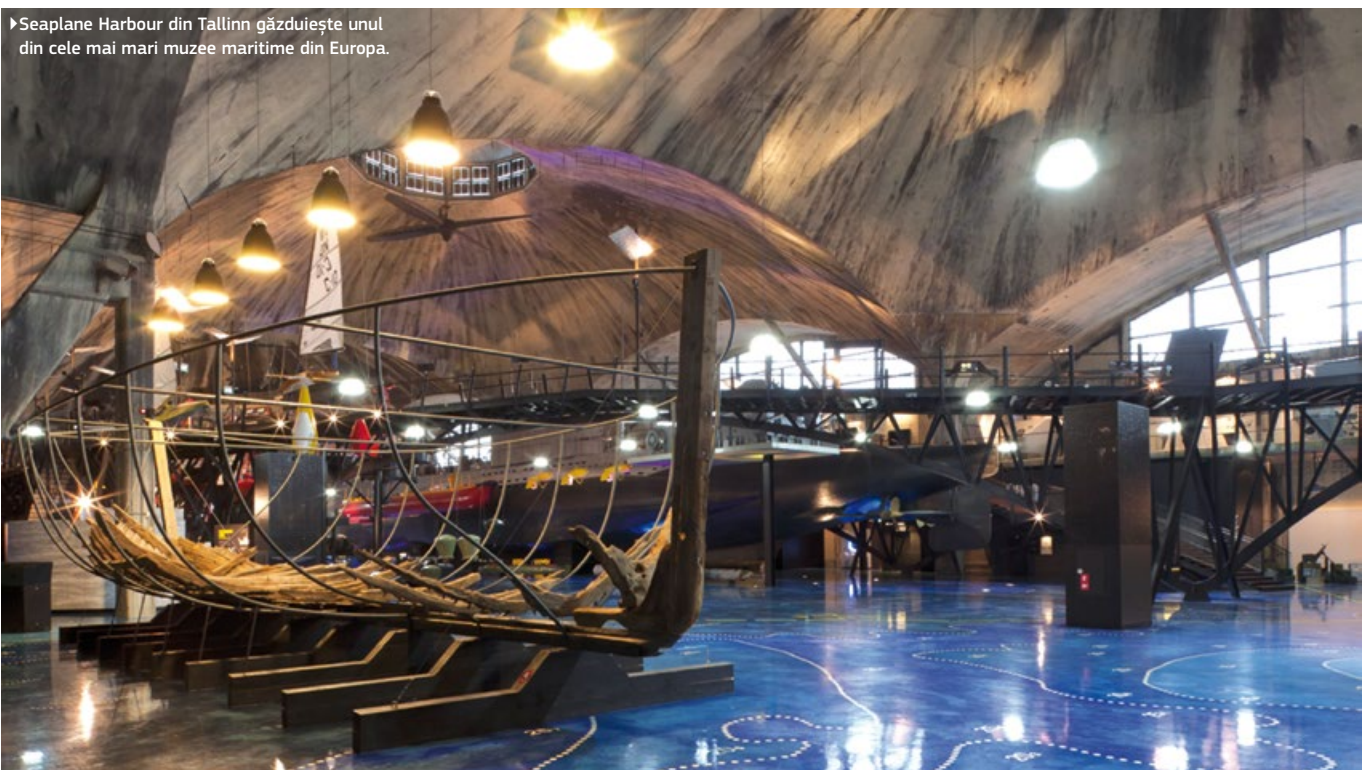
Întrucât bugetele publice sunt supuse unei presiuni financiare crescânde, Estonia apreciază instrumentele financiare în virtutea capacității deosebite a acestora de a reduce respectiva presiune și de a asigura durabilitatea pe termen lung prin sprijinirea diverselor domenii de politică. Vrem să facilităm dezvoltarea, nu să încurajăm dependența de ajutoare. Granturile nu sunt întotdeauna modalitatea cea mai durabilă de a spori competitivitatea beneficiarilor sau, în general, situația acestora.

Estonia are cel mai mare număr de întreprinderi nou-înființate pe cap de locuitor din Europa, ceea ce dovedește cât de simplu este să începi o afacere aici. Însă pentru a asigura o creștere permanentă a acestora, am observat impactul pozitiv al creării Fondului baltic pentru inovare în parteneriat cu alte țări baltice, precum și al investirii resurselor obținute prin intermediul instrumentelor financiare UE. Aceasta ilustrează că instrumentele financiare pot avea un efect multiplicator real și un impact reînnoibil asupra economiei.

Investițiile din fondurile ESI realizate prin intermediul instrumentelor financiare sunt preconizate să se dubleze comparativ cu perioada 2007-2013, aceasta fiind totodată ținta discutată la nivelul UE. Volume mai mari de capital vor fi puse la dispoziția întreprinderilor și este prevăzută o nouă linie de acțiune pentru sporirea eficienței resurselor la nivelul întreprinderilor. De asemenea, vom continua să monitorizăm și alte domenii și să explorăm mai multe posibilități de utilizare a instrumentelor financiare în cursul perioadei financiare.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
www.struktuurifondid.ee/en/

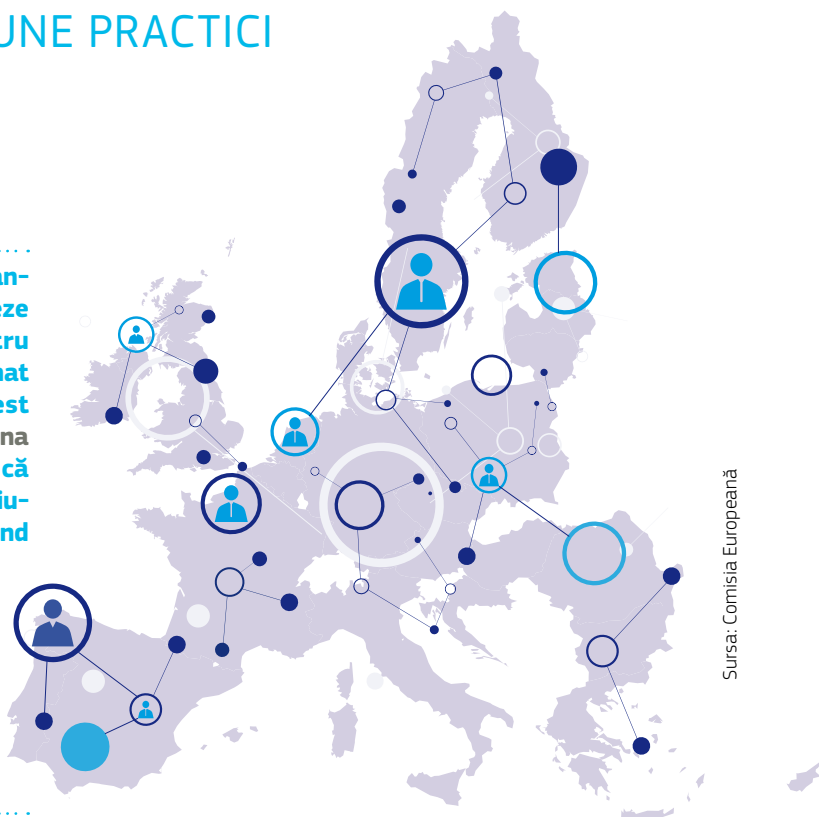
▶ Seaplane Harbour din Tallinn găzduiește unul din cele mai mari muzee maritime din Europa.

▶ STIMULAREA UNEI ADMINISTRATĂȚII PUBLICE EFICIENTE

ORIENTĂRILE ȘI CELE MAI BUNE PRACTICI INDICĂ DIRECȚIA

Experții sunt adesea de părere că pentru a obține finanțare UE este necesar un proiect bun care să genereze avantaje pentru beneficiarul direct, precum și pentru comunitatea mai extinsă, însă succesul este condiționat de existența unei administrații competente. Din acest motiv, comisarul UE pentru politică regională, dna Corina Crețu, a insistat, încă de la preluarea mandatului său, că administrațiile de la nivelul statelor membre și al regiunilor trebuie să funcționeze fără obstacole, aceasta fiind o precondiție a finanțării din cadrul politicii de coeziune în vederea înregistrării unui impact cât mai palpabil la nivel local. În prezent, se observă un grad tot mai mare de înțelegere în rândul statelor membre cu privire la rolul esențial deținut de consolidarea capacității administrative și de îmbunătățirea guvernării în vederea obținerii unor rezultate bune prin investiții sprijinite de UE.

Sursa: Comisia Europeană

Comisia și Direcția Generală Politică Regională și Urbană îmbunătățesc modul în care fondurile sunt investite și gestionate în perioada 2014-2020. Grupul operativ pentru o mai bună implementare s-a bucurat de o cooperare excelentă din partea țărilor implicate, obținându-se astfel rezultate importante în ceea ce privește riscul pierderii de fonduri UE. În plus, Centrul de competență pentru consolidarea capacității administrative din cadrul acestei direcții generale a instituit și alte inițiative destinate sprijinirii administrațiilor de la nivel național, regional și local în procesul de consolidare a propriilor capacități administrative de gestionare a investițiilor cofinanțate de UE.

Sistemul de schimburi *inter pares* produce primele sale rezultate

În martie 2015, comisarul Corina Crețu a lansat în mod oficial noul instrument care înlesnește schimburile *inter pares* între organismele responsabile de gestionarea fondurilor UE, și anume REGIO PEER 2 PEER. Oficialii publici dispun în prezent de un acces mai facil la bunele practici de la nivel european, beneficiind de experiența concretă a peste 24.000 de colegi implicați în gestionarea Fondului european de dezvoltare regională și a Fondului de coeziune. Principalele ingrediente REGIO PEER 2 PEER sunt utilitatea, flexibilitatea, promptitudinea, accentul pe teme specifice și controlul calității schimburilor adaptate.

Inițiativa a primit deja o serie de cereri de participare de la diverse state membre, fiind deja organizate evenimente de succes dedicate schimburilor de experiență în cazul Bulgariei, Croației, Poloniei și Franței. Solicitățile primite până în prezent ilustrează interesul ridicat pentru schimburile de experiență în rândul omologilor în domenii precum instrumentele financiare, ajutorul de stat, achizițiile publice, noile instrumente în materie de dezvoltare urbană, transparență și prevenirea corupției. Sistemul REGIO PEER 2 PEER se află în prezent în etapa pilot, iar rezultatele acestuia, precum și posibilitățile viitoare, vor fi evaluate spre finele anului 2016.

Pacte de integritate pentru stimularea transparenței și a eficienței proiectelor UE

Asigurarea integrității, transparenței și eficienței fondurilor UE se regăsește în centrul unei alte inițiative, și anume pactele de integritate, care a fost lansată în acest an de către Centrul de competență pentru consolidarea capacității administrative. Pactele de integritate sunt un instrument creat de Transparency International pentru a sprijini guvernele, întreprinderile și societatea civilă să crească gradul de încredere și de transparență în sectorul achizițiilor publice. Pactele de integritate reprezintă acorduri cu caracter juridic obligatoriu între autoritățile contractante și întreprinderile care participă la licitații pentru atribuirea contractelor publice prin care acestea se angajează să se abțină de la

► Comisarul Crețu și Miklos Marschall, Director adjunct al Transparency International.

practicile de corupție și să gestioneze procesul de achiziții publice în mod integru, transparent și eficient. Unul dintre elementele cheie ale acestui instrument este monitorizarea de către terți a acordului, realizată de către o organizație a societății civile.

Comisia, în strânsă cooperare cu Transparency International, a decis să testeze acest instrument în cadrul mai multor proiecte cofinanțate de UE. În mai 2015, a fost publicată o cerere de exprimare a interesului de a participa în cadrul acestei inițiative, având ca public țintă atât administrațiile publice (autoritățile care gestionează fondurile UE sau beneficiarii sprijinului UE), cât și reprezentanții ai societății civile. Reacțiile primite au depășit așteptările. În total, Comisia a primit 56 de cereri din partea a 13 state membre, printre care 25 din partea organizațiilor societății civile și, respectiv, 31 din partea autorităților publice. Proiectele preselecționate se pregătesc acum să intre în etapa de implementare.

Inițiativa pilot a pactelor de integritate este preconizată să promoveze principiile bunei guvernante, precum creșterea transparenței și scăderea costurilor. Experiența a dovedit că proiectul are potențialul de a reduce costurile unui contract cu până la 30% prin intermediul unor proceduri mai riguroase de achiziții publice.

Sprrijin pentru evitarea celor mai răspândite erori din procesul de achiziții publice

Pactele de integritate nu reprezintă unica inițiativă privind achizițiile publice din cadrul proiectelor cofinanțate de UE. Centrul de competență pentru capacitatea administrativă a introdus acest domeniu printre principalele sale priorități din mai multe motive. Achizițiile publice reprezintă aproximativ 19% din PIB-ul UE. Se estimează că aproximativ 48%

din fondurile structurale și de investiții europene sunt alocate în urma unei proceduri de achiziții publice, aici apărând cele mai multe probleme. Erorile de achiziții publice pot conduce la corecții financiare substanțiale și la pierderi de fonduri. În majoritatea cazurilor, erorile apar din cauza lipsei de experiență, legată de aplicarea unor norme complexe, însă Comisia oferă sprijin autorităților contractante din statele membre, oferindu-le un ghid ușor de utilizat care conține sfaturi privind evitarea celor mai comune erori intervenite în procedura de achiziții publice de lucrări, servicii sau bunuri care implică o cofinanțare din partea UE.

„Perfecțiunea nu poate fi atinsă, însă dacă urmărim perfecțiunea putem ajunge la excelență”

Unul din principiile unei bune administrații este urmărirea perfecționării continue. Atenția este îndreptată acum către noile programe aferente perioadei 2014-2020, iar Comisia se asigură că greșelile trecutului nu vor fi repetate. Obiectivul este acela de a începe noua perioadă de programare cu structuri și competențe îmbunătățite și o mai mare eficiență. Acestea sunt necesare nu doar pentru a obține o valoare maximă din fonduri publice, ci totodată pentru a genera creștere și locuri de muncă, încredere în instituții și credibilitate pentru politică.

► **AFLAȚI MAI MULTE**
 Îmbunătățirea investiției și gestionării fondurilor:
<http://europa.eu/!VJ96UM>

▶ ACTIVITĂȚI DE COMUNICARE CU PRIVIRE LA FONDURILE UE ÎNTREPRINSE LA NIVEL LOCAL

Câți cetățeni sunt conștienți de oportunitățile și impactul Fondurilor structurale și de investiții europene la nivelul regiunii lor?

Pentru a conferi o vizibilitate sporită investițiilor tangibile realizate prin intermediul politicii regionale și urbane (351,8 miliarde de euro pentru perioada 2014-2020), Comisia Europeană derulează o activitate de comunicare în parteneriat cu autoritățile de management și cu centrele de informare Europe Direct. Obiectivul este acela de a spori gradul de conștientizare în rândul potențialilor beneficiari cu privire la oportunitățile de finanțare și de a atrage atenția cetățenilor asupra rezultatelor concrete obținute la nivel local.

Orientare locală

În anul 2015, Direcția Generală Politică Regională și Urbană a acordat o atenție deosebită „orientării locale”, instituind activități în colaborare cu parteneri naționali relevanți. Sunt organizate seminare și sesiuni de informare în diverse țări ale UE, punând accentul pe o mai bună comunicare privind politica de coeziune.

Germania, Italia, Suedia, Bulgaria, Grecia și Regatul Unit au deschis calea organizării unor astfel de evenimente, iar Spania, Croația și România și-au anunțat deja intenția de a urma această direcție în perioada rămasă din 2015.

În Italia și Bulgaria, seminarele pentru comunicatori au fost corelate cu seminare dedicate jurnaliștilor din presa centrală și locală. Aceste evenimente au informat mass-media cu privire la prioritățile și obiectivele politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 și la modul în care acestea sprijină regiunile să îndeplinească obiectivul legat de creștere și locuri de muncă prin investiții țintite.

Cea mai recentă reuniune a rețelei INFORM de comunicatori în materie de FEDR (Lille, iunie 2015) a abordat cu precădere prioritățile politice ale Comisiei Juncker. Vorbitorii și experții din statele membre, precum și din cadrul diverselor servicii ale Comisiei, inclusiv DG Politică Regională și Urbană, au explicat legătura dintre Planul de investiții pentru Europa, piața

INFORM ȘI INIO

Coordonată de DG Politică Regională și Urbană, INFORM este o rețea europeană a ofițerilor de comunicare responsabili de comunicarea cu privire la investițiile din FEDR și Fondul de coeziune în statele membre. INIO este rețeaua coordonatorilor naționali de comunicare privind Fondul social european, coordonată de DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune.

Fiecare rețea urmărește să îmbunătățească vizibilitatea proiectelor cofinanțate de UE prin partajarea experiențelor și a bunelor practici. Acestea vizează o creștere a calității comunicării în vederea unei conștientizări sporite de către publicul larg a beneficiilor politicilor.

unică digitală, economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon și uniunea energetică, precum și contribuția politicii de coeziune la aceste priorități.

Evenimente de lansare a programelor operaționale

Statele membre și autoritățile de management sunt responsabile de elaborarea unei strategii de comunicare pentru fiecare program operațional în termen de șase luni de la adoptarea acestuia. Deși Comisia Europeană nu trebuie să aprobe în mod formal strategia, ea trebuie să fie informată cu privire la aceasta și să o primească prin intermediul SFC2014, instrumentul electronic oficial pentru gestionarea Fondurilor structurale și de investiții europene.

În prima jumătate a anului 2015, au fost adoptate 40% din strategiile de comunicare aferente PO, în timp ce restul vor fi aprobate până în anul 2016.

Deși Comisia Europeană încurajează cooperarea în ceea ce privește activitățile de comunicare de la nivelul diverselor fonduri, statele membre și autoritățile de management au

„Avem un singur obiectiv simplu, însă ambițios – acela de a utiliza volumul fără precedent de fonduri UE pentru a face un alt salt civilizator înainte. Fiecare zlot din suma totală de 500 de miliarde PLN va fi investit în mod înțelept.”

►EWA KOPACZ – PRIM-MINISTRUL POLONIEI

NORME DE INFORMARE ȘI COMUNICARE

Aflați mai multe despre normele în materie de informare și publicitate, inclusiv despre utilizarea siglelor.

►Pagină disponibilă pe site-ul web Inforegio dedicată normelor de informare și comunicare, care include regulamente:

www.ec.europa.eu/regional_policy/ro/policy/communication/legislation/

►Ca urmare a cererii publicului, DG Politică Regională și Urbană a oferit acum exemple de utilizări ale emblemei (siglei) UE și de trimiteri la Fond în toate versiunile lingvistice:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos/

►Implementarea practică a normelor de informare și comunicare ridică uneori semne de întrebare. Pentru a veni în sprijinul autorităților de gestionare, la dispoziția Inforegio a fost pus un document actualizat periodic care conține întrebări frecvente cu privire la normele de comunicare (răspunsurile sunt convenite de DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune și DG Politică Regională și Urbană):

www.ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/qa_comm.pdf

libertatea să opteze pentru abordarea cea mai potrivită în contextul național și regional (centralizată sau descentralizată și un singur fond sau mai multe fonduri). Și, într-adevăr, au fost adoptate diverse abordări: de exemplu, o singură strategie de comunicare pentru toate fondurile ESI (în Bulgaria, Malta, regiunea Lazio din Italia), o singură strategie pentru programele FEDR și FSE sau strategii dedicate pentru fiecare program operațional și fond.

Evenimentele de lansare a programelor operaționale reprezintă o oportunitate cheie de comunicare și ar trebui orientate către un public cât mai larg, inclusiv către mass-media. Polonia, care primește cea mai mare sumă din bugetul de investiții al UE pentru perioada 2014-2020, și anume 89 de miliarde de euro, dacă luăm în considerare toate fondurile, a sărbătorit această reușită în prezența prim-ministrului, **Ewa Kopacz**, și a mareșalilor celor 16 regiuni ale țării. Mareșalii au primit, în mod simbolic, programele operaționale adoptate din partea ministrului de dezvoltare regională, **Maria Wasiak**, și a comisariatului pentru politică regională, **Corina Crețu**. Evenimentul, care a avut loc în februarie 2015, s-a bucurat de o amplă publicitate din partea zecilor de organisme de presă prezente.

O altă lansare inovatoare de eveniment a fost organizată de Interreg Europa: o conferință care a reunit 850 de factori de decizie politică și de practicieni în Bologna, Italia și a înregistrat o prezență răsunătoare în mediul online (1 200 de participanți). Peste 2 000 de persoane au contribuit în mod direct sau online prin intermediul mijloacelor de comunicare sociale la 130 de mese rotunde dedicate colaborării în rețea.

Programele care nu au încă o strategie de comunicare aprobată sunt încurajate să organizeze un eveniment de lansare, întrucât un astfel de eveniment s-a dovedit a fi un moment propice pentru a atrage atenția potențialilor beneficiari cu privire la noile oportunități de finanțare și, de asemenea, pentru a crește gradul de conștientizare în rândul publicului cu privire la realizările programelor anterioare.

▶ GRADUL DE CONȘTIENȚIZARE ȘI PERCEPȚIILE CĂȚĂTENILOR CĂU PRIVIRE LA POLITICA REGIONALĂ A UE

REZULTATELE CELUI MAI RECENT SONDAJ EUROBAROMETRU

Politica de coeziune, în calitatea sa de principală componentă a Uniunii Europene, deține un rol important în reducerea diferențelor economice și sociale între regiunile Europei și în generarea de creștere și locuri de muncă. La fiecare 2-3 ani, Comisia realizează un sondaj pentru a stabili gradul de conștientizare și percepțiile cetățenilor cu privire la politica regională a UE. Cel mai recent sondaj, realizat în iunie 2015, oferă o imagine de ansamblu asupra opiniei publice actuale.

Sondajul a indicat menținerea gradului de conștientizare cu privire la politica regională la un nivel similar cu cel relevat de sondajele din 2010 și 2013: 34% dintre respondenți au auzit despre proiectele cofinanțate de UE din regiunea lor.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

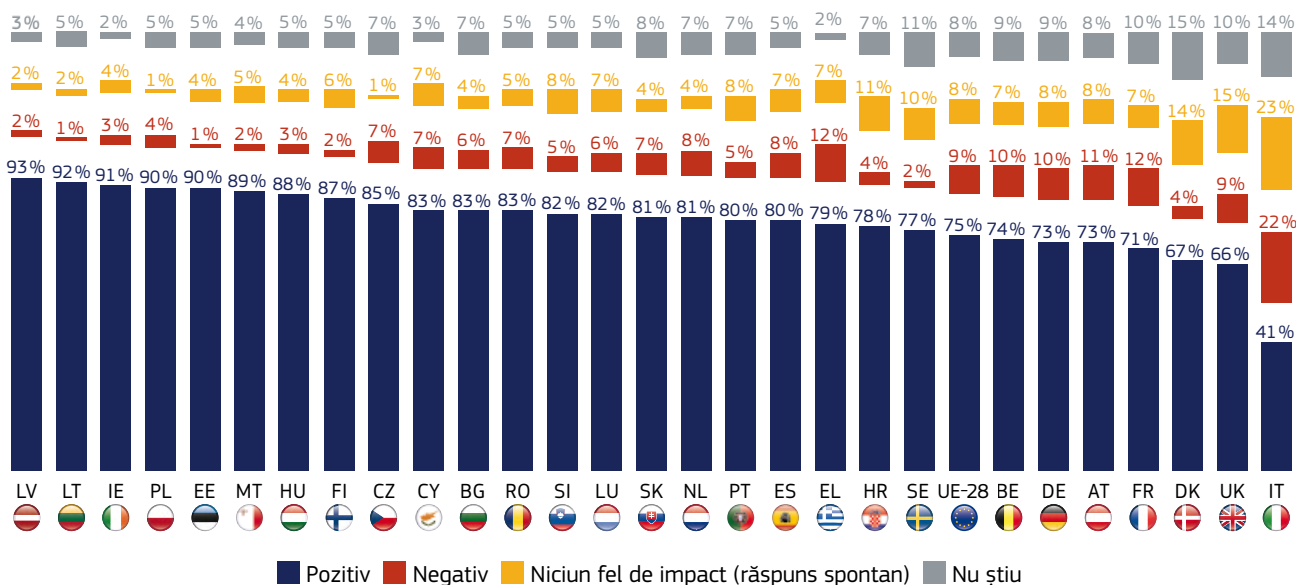
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_en.htm

IMPACTUL PROIECTELOR

Vestea bună: dintre cetățenii care sunt familiarizați cu politica regională a UE, trei sferturi consideră că proiectele au un impact pozitiv. Acest rezultat încurajator evidențiază potențialul enorm de comunicare al proiectelor din cadrul politicii regionale a UE. Analizând aceste răspunsuri pe țări, ratele percepțiilor pozitive au depășit 90% în Letonia, Lituania, Irlanda, Polonia și Estonia.

ÎNTREBARE

Dacă este să luați în calcul toate proiectele despre care ați auzit, ați aprecia impactul acestui sprijin asupra dezvoltării orașului sau regiunii dumneavoastră ca fiind pozitiv sau negativ?

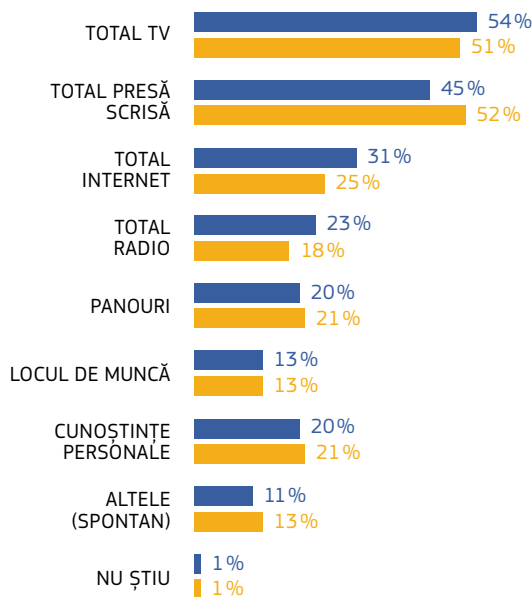
MASS-MEDIA

Care sunt sursele mediatice prin intermediul cărora cetățenii află despre politica regională a UE? Televizorul, menționat de mai mult de jumătate dintre respondenți (54%) a înlocuit presa scrisă (45%) ca principală sursă de informare cu privire la proiectele cofinanțate de UE. Internetul și radioul se poziționează totodată în creștere. Sondajul indică, de asemenea, că internetul este principala sursă de știri referitoare la proiectele regionale ale UE pentru persoanele din grupa de vârstă 15-39 de ani (41%).

ÎNTREBARE

Unde ați auzit despre acest proiect? Pentru prima dată? Și ulterior? (mai multe răspunsuri posibile)

►% UE-28

SONDAJ: ■ Iunie 2015 ■ Sept. 2013

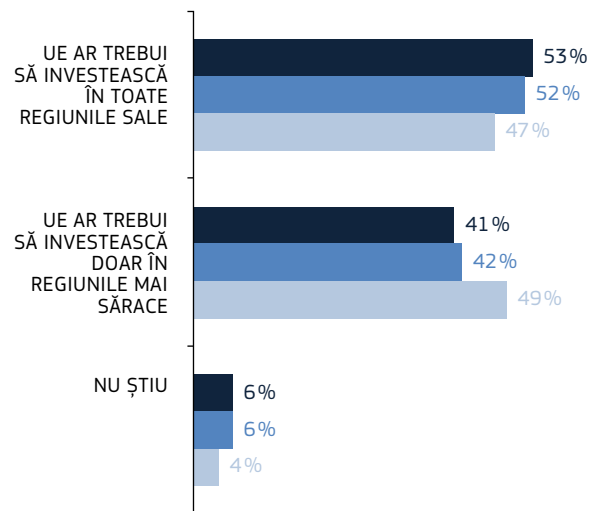
SPRIJIN

Majoritatea cetățenilor consideră că UE ar trebui să continue să investească în toate regiunile sale. Sondajul relevă, de asemenea, că majoritatea cetățenilor din 18 dintre cele 28 de state membre susțin această opinie, inclusiv cetățeni din țări cu multe regiuni bogate, cum ar fi Finlanda, Suedia, Luxemburg, Germania și Austria.

ÎNTREBARE

Politica regională europeană sprijină proiecte de dezvoltare economică în toate regiunile. În opinia dumneavoastră, UE ar trebui să continue să investească în toate regiunile sale sau ar trebui să se concentreze pe regiunile cele mai sărace?

►% UE-28

SONDAJ: ■ Iunie 2015 ■ Sept. 2013 ■ Iunie 2010

PRIORITĂȚI DE INVEȘTIȚII

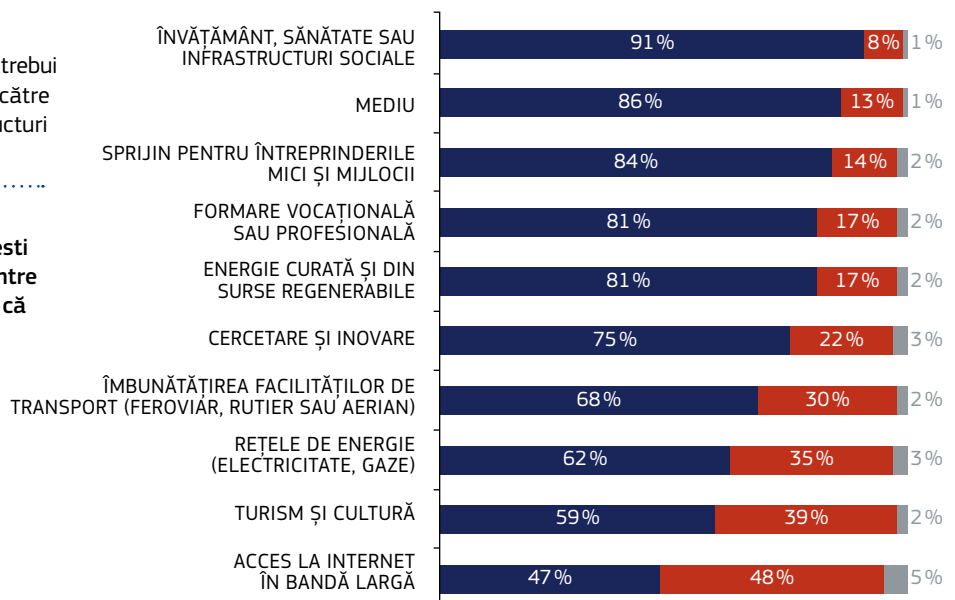
Cetățenii consideră că investițiile ar trebui direcționate în ordinea priorităților către învățământ, sănătate sau infrastructuri sociale, mediu și IMM-uri.

ÎNTREBARE

Politica regională a UE poate investi în multe domenii diferite. Care dintre următoarele exemple considerați că este mai important sau mai puțin important pentru orașul sau regiunea dumneavoastră?

►% UE-28

■ Mai important
■ Mai puțin important
■ Nu știu

►TRANSFORMAREA ECONOMIILOR REGIONALE PRIN SPECIALIZARE INTELIGENTĂ – CALEA DE URMAT

Criza economică globală a condus la stagnare și la o scădere semnificativă a investițiilor în UE. În fața acestei situații, Comisia Europeană a adoptat o politică macroeconomică bazată pe „triunghiul virtuos” al investițiilor, reformelor structurale și responsabilității fiscale.

Criza economică a generat o degradare a convergenței în Europa, care frânează redresarea și creșterea viitoare. Provocarea pentru Europa este să redreseze convergența. Strategiile de specializare inteligentă pot fi un instrument puternic care să orienteze resursele dedicate cercetării, inovării și reînnoirii industriale la nivelul regiunilor către anumite zone care le conferă acestora un avantaj comparativ prin oportunități viitoare de creștere ale Europei, astfel încât toate regiunile să se bucure de creștere și de crearea de locuri de muncă, iar decalajele să poate fi diminuate.

Povestea creșterii: astuparea decalajului investițional

Printre instrumentele europene de investiții disponibile se numără și Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), care urmărește să mobilizeze 315 miliarde de euro în perioada 2015-2017 pentru a stimula pe termen scurt cererea și a mări potențialul economic pe termen lung.

Totuși, potrivit estimărilor, FEIS va putea acoperi doar aproximativ o treime din decalajul investițional generat de criză, fiind relevant în special pentru proiectele de anvergură. Fondurile structurale și de investiții europene (ESI) oferă un pachet de investiții în valoare de 450 de miliarde de euro în perioada 2014-2020 pentru sprijinirea investițiilor strategice.

Acestea vor genera, de asemenea, coinvestiții publice și private în valoare de cel puțin 150 de miliarde de euro, ridicând totalul fondurilor mobilizate la 600 de miliarde de euro.

CE ESTE SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ?

Specializarea inteligentă reprezintă o abordare strategică privind organizarea în ordinea priorităților a investițiilor publice în materie de cercetare și inovare în scopul transformării economice a regiunilor, precum și consolidarea avantajelor competitive și raportarea la oportunitățile de piață din noile lanțuri valorice. Strategiile regionale de inovare pentru specializarea inteligentă (RIS3) au devenit o precondiție pentru elaborarea programelor operaționale din cadrul politicii de coeziune europene.

Aproximativ 80% din aceste fonduri vor fi direcționate către regiunile mai puțin dezvoltate, care au fost deosebit de afectate de recesiune.

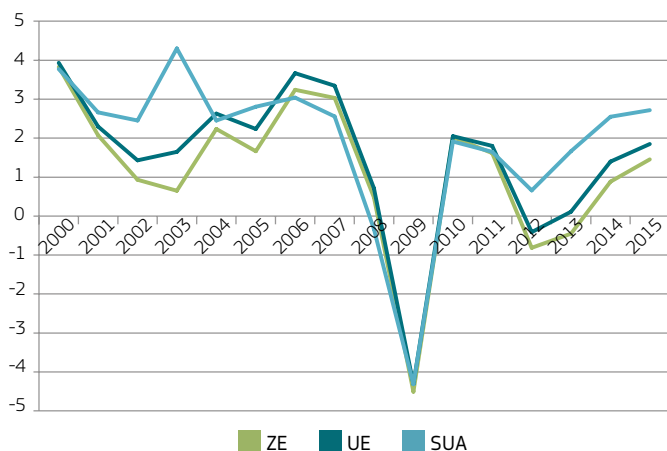
Peste 160 de miliarde de euro din fondurile ESI au fost programate să sprijine investițiile în cercetare și inovare, TIC, competitivitatea IMM-urilor și trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Întrucât în ultimele decenii creșterea economică a fost asociată cu productivitatea și inovarea, acestea vor constitui principalii factori care vor genera locuri de muncă noi și durabile.

Specializarea inteligentă: înlesnirea transformării

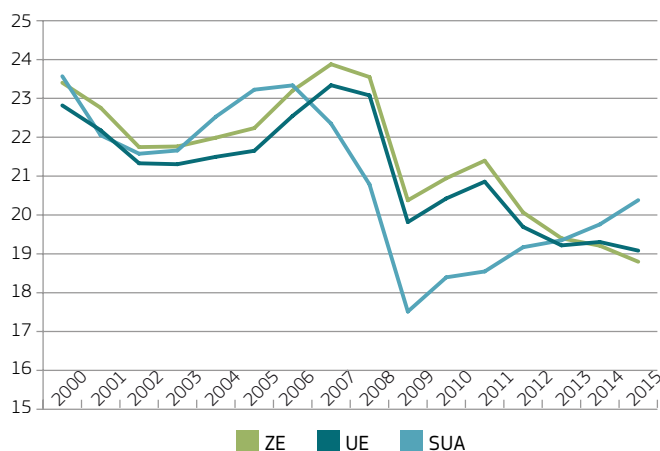
Prin intermediul RIS3, politica reformată de coeziune și-a asumat un rol important în cadrul strategiei europene de creștere pentru accelerarea integrării europene, realizarea transformării industriale și crearea unor economii mai rezistente.

PIB ȘI INVESTIȚII 2000-2015 ⁽¹⁾

▶ CREȘTEREA PIB (%)

▶ INVESTIȚII (% DIN PIB)

În timp ce creșterea PIB s-a accelerat în Europa, investițiile se situează mult sub nivelurile înregistrate înainte de criză. Graficele compară datele referitoare la zona euro, UE-28 pe ansamblu și SUA.

Sursa: Centrul European de Strategie Politică, FMI, Eurostat

Aceasta ar trebui să conducă, de asemenea, la redresarea convergenței în Europa prin specializare inteligentă, permițând regiunilor aflate în etape de dezvoltare diferite să producă o valoare adăugată mai mare. Mai mult, specializarea inteligentă permite regiunilor cu decalaj de dezvoltare să facă un salt în lanțul valoric, prin mobilizarea potențialului local pe piețele globale.

Întrucât specializarea inteligentă a devenit o precondiție în procesul de planificare a fondurilor ESI, majoritatea regiunilor au instituit deja strategii proprii ⁽²⁾ în baza unei analize amănunțite a provocărilor și oportunităților de dezvoltare regională, precum și a unui proces adaptat de „descoperire antreprenorială”. Această din urmă abordare introduce o perspectivă comercială de jos în sus în ceea ce privește identificarea domeniilor de creștere pentru inovare orientate către viitor.

Deși, în ansamblu, procesul de elaborare a strategiilor de specializare inteligentă a fost unul pozitiv și a conferit politicii regionale un nou început ⁽³⁾, negocierile privind realizarea acestei condiționalități *ex ante* au fost încărcate de provocări legate, de exemplu, de numărul domeniilor prioritare identificate și de calitatea procesului de descoperire antreprenorială.

Multe regiuni, în special acelea afectate puternic de criză, consideră că specializarea inteligentă este răspunsul adecvat pentru consolidarea resurselor publice. Aceasta le permite să „soluționeze criza într-un mod sistematic, înlocuind cantitatea

cu calitatea” ⁽⁴⁾, de exemplu, fiind atente la impactul investițiilor mai degrabă decât să urmărească o simplă creștere a cheltuielilor în materie de C&D, precum și la „creșterea rezistenței pentru o pregătire mai adecvată în fața unei viitoare crize”.

Implementarea RIS3: cinci provocări

Următoarea etapă presupune ca specializarea inteligentă să devină funcțională la nivelul întregii Europe. Cinci elemente sunt esențiale pentru implementarea strategiilor de specializare inteligentă și pentru stimularea redresării pe termen scurt, precum și a competitivității pe termen mediu și lung.

- ▶ **1. Identificarea proiectelor concrete de investiții** pentru accelerarea transformărilor. Statele membre și regiunile ar trebui să colaboreze la crearea unei conduite strategice de proiecte care să promoveze coinvestițiile la nivelul noilor lanțuri valorice în baza priorităților naționale/regionale în materie de specializare inteligentă și a inițiativelor europene emblematice.
- ▶ **2. Utilizarea descoperirii antreprenoriale în curs**, care implică activ factorii interesați din industrie și cercetare pentru a sprijini perfecționarea domeniilor prioritare și pentru a adapta strategiile la evoluțiile continue de pe piață.
- ▶ **3. Monitorizarea și evaluarea impactului politicilor** pentru o implementare de succes. Aceasta ar trebui să fie înțeleasă mai puțin în sensul unei verificări *ex post*, ci mai degrabă ca fiind un instrument proactiv de învățare destinat să sprijine descoperirea antreprenorială și dezvoltarea strategiei în curs.

(1) <http://ec.europa.eu/epsc/pdf/presentations/040615vinhassouza.pdf>

(2) Contextul nou-apărut al domeniilor prioritare ale strategiei inteligente este documentat prin intermediul bazei de date EYE@RIS3.

(3) Un sondaj realizat de Institutul Fraunhofer a concluzionat că specializarea inteligentă a generat o reînnoire substanțială a culturii planificării la nivel regional, precum și o mai bună înțelegere a potențialului regional: www.isi.fraunhofer.de/isi-wAssets/docs/p/de/vortragsfolien/regionen_cluster/S3_Projekt_2014_final.pdf

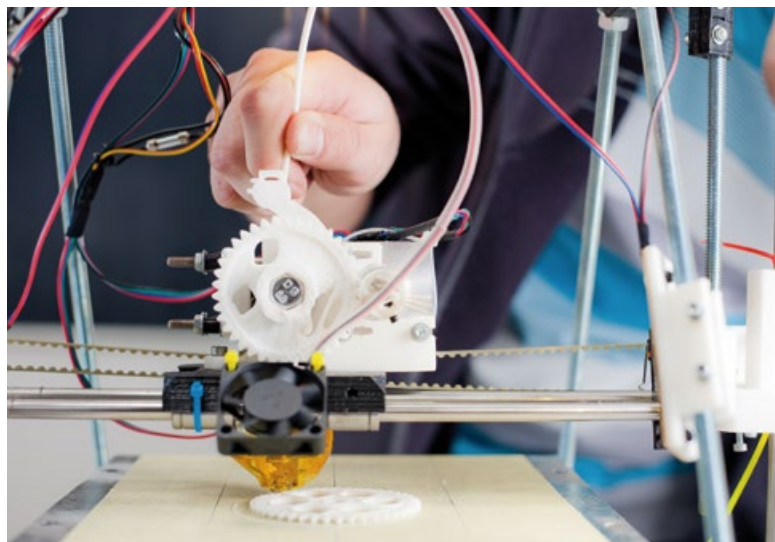
(4) Citat din Marta Marin, Delegația Guvernului basc la Bruxelles, în cadrul unui eveniment de formare pe tema specializării inteligente organizat de DG Politică Regională și Urbană, Bruxelles, 25 iunie 2015.

EXEMPLE DE PROIECTE PILOT

► PRODUCȚIE DE ÎNALTĂ PERFORMANȚĂ PRIN IMPRIMARE 3D

Imprimarea 3D are potențialul de a revoluționa producția și de a transforma mai multe sectoare de activitate, precum și de a crea lanțuri valorice și activități industriale cu totul noi. Totuși, există multe obstacole în calea comercializării tehnologiei și a pătrunderii pe piață a aplicațiilor de ultimă generație.

Pentru a accelera crearea unei piețe, proiectul pilot IV a fost lansat în septembrie 2014 și cuprinde în prezent 22 de regiuni UE. Acestea beneficiază de sprijin din fondurile aferente inițiativei COSME, pentru a extinde analiza privind lanțul valoric la încă 40 de regiuni, inclusiv la regiunile mai puțin dezvoltate. După testarea metodologiei, următoarele etape vizează orientarea către investiții concrete cu participarea sectorului respectiv. Primele etape au condus la șase propuneri de platforme care leagă mai multe lanțuri valorice diferite în cadrul unei rețele: două pentru sectorul automobilelor, câte una pentru utilaje și textile și două pentru industriile creative. Crearea de rețele a evoluat până la pregătirea primului eveniment de brokeraj, care va urmări să prezinte propuneri concrete de valori și va confirma angajamentul industriei față de proiectele demonstrative.

- **4. Identificarea și exploatarea sinergiilor** cu alte cadre și instrumente de finanțare. Crearea unor politici și strategii armonizate și care se susțin reciproc în locul celor fragmentate.
- **5. Includerea unei dimensiuni transfrontaliere, trans-naționale sau interregionale** pentru crearea unor economii de scară și de gamă care realizează mai bine potențialul individual și comun. Instrumentele existente, cum ar fi Interreg, s-au concentrat pe coordonarea oportunităților oferite de specializarea inteligentă pentru a genera un impact asupra programelor operaționale naționale, de exemplu, prin cooperarea clusterelor la nivel internațional.

Dincolo de o regiune anume: inițiativa Vanguard

Apariția noilor industrii, transformarea celor existente și locurile de muncă astfel create vor fi modelate prin investiții inteligente în lanțurile valorice europene. Prin urmare, sunt necesare investiții interregionale pentru îmbunătățirea eforturilor regionale. Deși dimensiunea interregională a specializării inteligente este tot mai puțin proeminentă la nivelul majorității strategiilor naționale și regionale RIS3, aceasta câștigă în prezent mai mult teren sub coordonarea unor rețele precum inițiativa Vanguard.

Cele 28 de regiuni din cadrul inițiativei Vanguard (IV)⁽⁵⁾ și-au asumat un angajament politic la nivel înalt de a coopera în privința implementării propriilor strategii de specializare inteligentă și de a maximiza potențialul individual și comun. Acestea identifică zone în care cooperarea ar putea genera oportunități de afaceri pentru economiile de scară.

Cinci proiecte pilot tematice au început să exploreze această nouă abordare, fiecare într-un anumit domeniu care ar putea prezenta interes pentru anumite sectoare de activitate:

- Aplicații ale energiei în medii dure – regiuni principale: Scoția (UK) și Țara Bascilor (ES).
- Producție de înaltă performanță prin imprimare 3D – regiuni principale: Flandra (BE) și sudul Olandei (NL).
- Producție eficientă și durabilă – regiuni principale: Catalonia (ES) și Lombardia (IT).
- Bioeconomie – regiuni principale: Randstad (NL) și Lombardia (IT).
- Nanotehnologie – regiuni principale: Skåne (SE) și Tampere (FI).

(5) „Inițiativa Vanguard pentru o nouă creștere prin specializare inteligentă” este o rețea de regiuni care și-au asumat un angajament politic de a stimula rolul regiunilor în cadrul politicii europene în domeniul inovării și industriei prin oferirea de exemple de urmat privind implementarea specializării inteligente. Inițiativa a fost lansată în noiembrie 2014 în cadrul conferinței la nivel înalt privind specializarea inteligentă organizată de DG Politică Regională și Urbană în cooperare cu Flandra. Mai multe informații: www.s3vanguardinitiative.eu/

▶ PRODUCȚIE AVANSATĂ DE APLICAȚII ÎN DOMENIUL ENERGIEI ÎN MEDII DIFICILE (OFFSHORE)

Economia maritimă asigură un potențial semnificativ de creștere nu doar pentru regiunile maritime, ci și pentru regiunile care dispun de competențe specializate și de capacități tehnologice cu relevanță pentru lanțurile valorice cu creștere albastră. Acest proiect pilot IV urmărește să exploateze oportunitățile, axându-se pe echipamente și componente specializate pentru energiile marine regenerabile, sursele marine regenerabile de energie și extragerea de resurse.

Lanțurile valorice europene din acest domeniu nu sunt bine adaptate la schimbul redus de cunoștințe din prezent. În vederea maximizării oportunităților pentru lanțurile valorice comune, echipe compuse din reprezentanți ai administrațiilor și clusterelor regionale depun în prezent eforturi pentru soluționarea a trei provocări:

- ▶ **1) conectarea infrastructurilor:** înlesnirea accesului IMM-urilor din orice regiune IV la infrastructura de cercetare;
- ▶ **2) conectarea furnizorilor:** crearea de lanțuri de aprovizionare și încurajarea colaborării între IMM-uri;
- ▶ **3) conectarea partenerilor:** alcătuirea unor consorții industriale interregionale pentru dezvoltarea produselor și serviciilor.

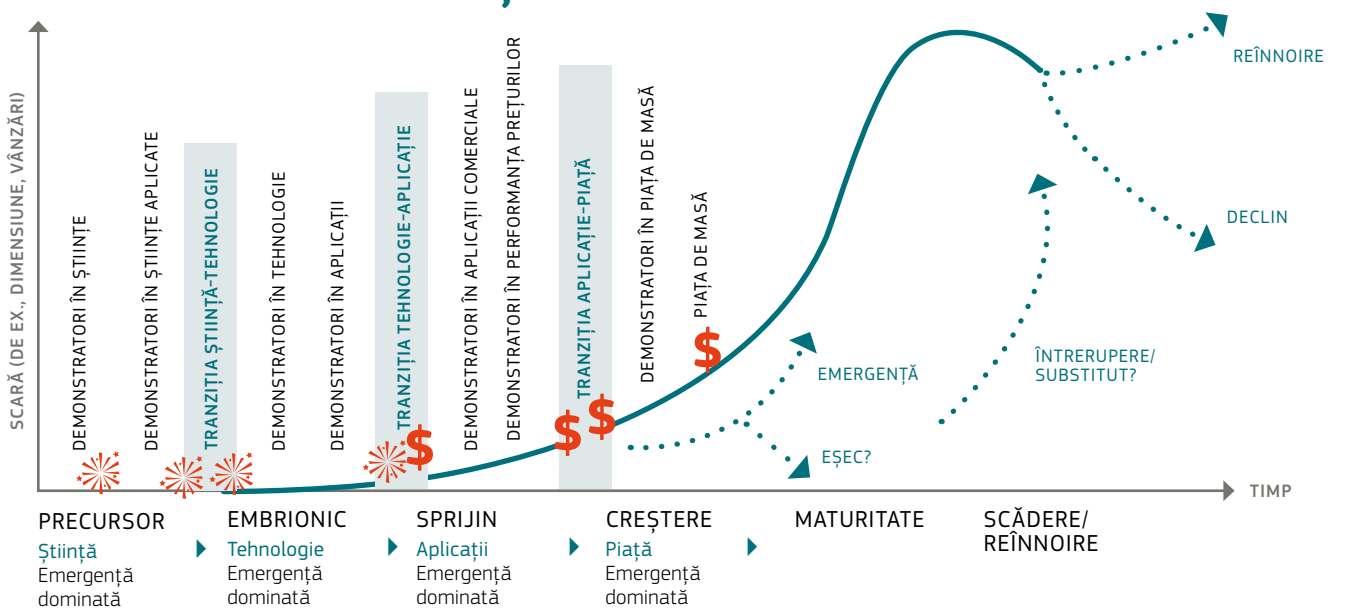
Proiectele pilot urmăresc să accelereze comercializarea aplicațiilor inovatoare în materie de producție avansată prin instituirea unor platforme demonstrative interregionale la nivelul sectorului de activitate. Acestea se va realiza prin conectarea și îmbunătățirea inițiativelor existente la nivelul regiunilor, înlesnind extinderea activităților, accesul la comunitățile mai extinse de utilizatori inovatori și oferind o valoare adăugată clară comparativ cu cea deja existentă.

Metodologia IV privind descoperirea antreprenorială transfrontalieră și analiza lanțului valoric urmează un proces de îmbunătățire bazat pe etape succesive:

- ▶ **1) învățare** prin cartografierea potențialului regiunilor din lanțurile valorice emergente și identificarea actorilor centrali;
- ▶ **2) conectare prin „interconectarea” actorilor;**
- ▶ **3) demonstrație** prin ilustrarea soluțiilor care apropie aplicațiile de piață;
- ▶ **4) comercializare** prin coinvestire în lansarea comercială.

Proiectele pilot IV au drept obiectiv promovarea colaborării interregionale cu scopul de a demonstra validitatea soluțiilor și potențialul de comercializare. IV a dezvoltat totodată instrumente destinate accelerării procesului de definire a unor proiecte concrete pentru demonstratori. Metodologia utilizează o abordare de tip matrice care combină dimensiunea „verticală” pentru a organiza instanțe demonstrative în lanțurile valorice cu dimensiunea „orizontală”, care oferă servicii aplicabile în mai multe situații în vederea funcționării ecosistemului (printre care cartografiere, brokeraj, foi de parcurs, sinergii complementare).

DEMONSTRAȚIE COMUNĂ PENTRU ACCELERAREA TRANZIȚIILOR

Demonstratorii sunt esențiali în perioadele de tranziție dintre diversele etape din cursul unui ciclu de viață a unei (noi) industrii. Doar după îndeplinirea condițiilor din demonstrație se poate dezvolta o nouă etapă.

Sursa: Phaal, O'Sullivan, Routley, Ford & Probert (2011)

Calea de urmat: parteneriate strategice între clustere pentru investiții

Aceste acțiuni pilot au intrat acum în etapa crucială a conectării actorilor din cadrul noilor lanțuri valorice europene. Pentru a facilita acest proces, DG Politică Regională și Urbană sprijină un eveniment de interconectare profesională la începutul anului 2016, conceput să urgenteze activitatea din cadrul proiectelor pilot IV.

DG în cooperare cu platforma de specializare inteligentă are, de asemenea, în plan să consolideze metodologia inițiativei Vanguard într-un set de instrumente dedicate descoperirii antreprenoriale regionale pentru a o face cunoscută la scară mai largă. Aceasta va stimula în multe regiuni noi abordări privind implementarea de strategii coordonate de specializare inteligentă. Totodată, aceasta va veni în sprijinul cooperării transnaționale/interregionale din cadrul proceselor de elaborare și implementare a programelor operaționale, percepută în continuare ca fiind un punct slab, în pofida efortului semnificativ de sporire a coordonării macroregionale, astfel cum apare în strategiile macroregionale ale UE ⁽⁶⁾.

► Participanți în cadrul evenimentului „GROW your REGION”.

MODUL ÎN CARE SPECIALIZAREA INTELIGENTĂ POATE TRANSFORMA ȘI MODERNIZA REGIUNILE EUROPEI? ▼

SAXONIA, GERMANIA: Investițiile strategice public-privat au reușit să modernizeze industria tradițională a microelectronicii, creând așa-numita „Silicon Saxonia”, cel mai mare cluster de microelectronică din Europa la momentul actual.

PODKARPACKIE, POLONIA: O tradiție aviatică veche de 70 de ani care era pe cele să se piardă a fost transformată printr-o intervenție de tip public-privat special concepută și direcționată către crearea unui cluster denumit Aviation Vallez, care în prezent furnizează componente și produse finale în întreaga lume.

NORDUL SUEDEI: Un spațiu izolat, cu temperaturi joase, a fost transformat într-un bun de valoare care atrage mari producători auto și facilități de testare auto pentru Daimler, Volkswagen, Toyota, General Motors, Ford, Fiat, Peugeot, Saab și Hyundai.

CARELIA DE NORD, FINLANDA: Investițiile strategice și interconectarea cu succes a clusterelor în sectoare precum jocurile și construcția de mașini au transformat silvicultura tradițională într-un sector economic ecologic, bazat pe competențe. Regiunea este lider în bioenergia forestieră, biorafinarea descentralizată, precum și în materiale forestiere, tehnologie forestieră etc.

Esențial va fi să stimulăm și să valorizăm o serie de inițiative transnaționale și interregionale strategice, însă de jos în sus, facilitate de regiuni și de actorii regionali, însă coordonate de clustere și industrii, pentru dezvoltarea și co-crearea de lanțuri valorice comune. Prin urmare, un mecanism de sprijin pe mai multe niveluri pentru ecosisteme europene activate de clustere este acum pe agendă.

Pentru a stimula mai multe regiuni și programe să adopte o abordare specifică sectorului de activitate propriu și să își îndrepte atenția către parteneriate strategice între clustere, DG Politică Regională și Urbană și DG Piață internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri au organizat evenimentul „GROW your REGION” în perioada 27-28 aprilie 2015 ⁽⁷⁾. Acesta a reunit 350 de factori de decizie de la nivel regional și reprezentanți ai unor clustere pentru a analiza abordări comune referitoare la implementarea specializării inteligente și a transformării economice prin clustere.

Evenimentul a validat necesitatea unei cooperări interregionale mai țintite și mai strategice în vederea trecerii la o abordare sistemică privind crearea de ecosisteme. Cele două DG-uri au în plan să organizeze în această iarnă un atelier de monitorizare dedicat experților, în cadrul căruia vor fi analizate posibilele acțiuni comune de promovare a parteneriatelor europene de clustere în scopul specializării inteligente.

(6) De exemplu, Planul de acțiune revizuit pentru regiunea Mării Baltice (iunie 2015) afirmă în mod explicit că, pentru a exploata pe deplin potențialul de inovare al regiunii, vor fi necesare mai multe „parteneriate inteligente, intersectoriale și transregionale [...] similare eforturilor întreprinse de Inițiativa Vanguard”. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/action_09062015_en.doc

(7) http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/ro/conferences/grow_region/

Cooperarea cu alte servicii ale Comisiei promite crearea de noi sinergii, de exemplu:

- ▶ cu DG Energie în cadrul unei noi platforme de specializare inteligentă în vederea sprijinirii **uniunii energetice**;
- ▶ cu DG Rețele de Comunicare, Conținut și Tehnologie, privind rolul „platformelor regionale”, care sunt recunoscute la scară largă pentru implementarea **agendei digitale**;
- ▶ cu DG Cercetare și Inovare, pentru a contribui la noul **Plan de acțiune privind economia digitală** prin strategii de specializare inteligentă relevante.

Aceste evoluții arată că mecanismele de sprijin din cadrul politicilor UE, în special politica de coeziune, permit acum regiunilor și clusterelor să confere economiilor capacitatea de a se transforma, accelerând o convergență a nivelurilor de bunăstare ale regiunilor.

Următoarea provocare este aceea de a consolida un sistem coerent de sprijin în urma mandatului încredințat comisarului pentru politică regională, **Corina Crețu**, de a maximiza sinergiile dintre instrumentele de politică.

Pentru a forța limitele și a genera adevărate sinergii în practică, este esențial ca autoritățile și clusterelor regionale să acționeze în calitate de lideri. Acestea trebuie să fie lăsate și sprijinite să dezvolte parteneriate strategice pentru coinvestiții, să treacă „din contract în contract” și, în acest mod, să descopere noi oportunități de afaceri și posibilități de creștere.

CONFERINȚĂ LA NIVEL ÎNALT PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR DE SPECIALIZARE INTELENTĂ IUNIE 2016

DG Politică Regională și Urbană va găzdui acest eveniment pentru a trece în revistă experiențele de la nivel regional și european în ceea ce privește dezvoltarea abordării privind specializarea inteligentă în ultimii ani, pentru a evalua primele rezultate obținute în demararea unei colaborări interregionale pe acea bază, cum ar fi inițiativa Vanguard și parteneriatele europene de clustere, precum și pentru a analiza calea de urmat.

Principalele aspecte de discutat vor fi internaționalizarea strategiilor de specializare inteligentă, convergența politicilor în materie de clustere și a specializării inteligente și sinergiile dintre instrumentele destinate susținerii unor astfel de acțiuni în ecosistemele europene de inovare.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/brochures/2014/smart-specialisation-and-europes-growth-agenda

▶ REGIOSTARS

RECUNOAȘTEREA
PROIECTELOR REGIONALE
CARE ABORDEAZĂ
PROVOCĂRILE ESENȚIALE
ALE EUROPEI

▶ CREȘTERE INTELIGENTĂ

Descătășarea potențialului de creștere al IMM-urilor pentru o economie digitală.

▶ TURISM DIGITAL

Țara Galilor (Regatul Unit)

Proiectul a sprijinit IMM-urile galeze din sectorul turismului să treacă de la relativa imaturitate a e-întreprinderii la era întreprinderii digitale.

▶ www.visitwales.com

▶ AGRIPIR

Cooperare teritorială europeană – País Vasco, Catalonia (Spania), Midi-Pyrénées, Aquitaine (Franța)

Agripir a introdus tehnologii inovatoare în agricultura tradițională și a sporit competitivitatea regiunii situate pe câmpiile înalte ale Pirineilor.

▶ www.agripir.com

▶ DEZVOLTATORI SCANDINAVI DE JOCURI

Cooperare teritorială europeană – Midtjylland (Danemarca), Västsverige (Suedia)

Proiectul oferă consiliere și formare în afaceri tinerilor antreprenori din sectorul jocurilor digitale.

▶ www.videndjurs.dk

▶ CONSTRUCȚIA PARCULUI TEHNOLOGIC DIN TORUŃ

Voievodatul Cuiavia și Pomerania (Polonia)

Infrastructura de ultimă generație existentă în Parcul tehnologic din Toruń oferă sprijin antreprenorilor în dezvoltarea de noi afaceri.

▶ www.smartspace.io/en

Premiile RegioStars, aflate în acest an la cea de-a 8-a ediție, aduc recunoaștere unora dintre cele mai impresionante și inovatoare proiecte regionale care au beneficiat de sprijin din fondurile aferente politicii regionale a UE.

Finaliștii din acest an, organizați în patru categorii de proiecte nominalizate – „Creștere inteligentă”, „Creștere durabilă”, „Creștere favorabilă incluziunii” și „CityStars” – abordează câteva dintre aspectele prioritare aflate în prezent pe agenda europeană.

Un juriu independent al premiilor RegioStars, prezidat de deputatul european Lambert Van Nistelrooij, a selectat 17 finaliști din 143 de înscriși. Finaliștii din fiecare categorie sunt prezentați mai jos, cu linkuri, pentru a afla mai multe informații despre aceste proiecte inovatoare de succes. Câștigătorii vor fi anunțați în cadrul evenimentului OPEN DAYS, pe 13 octombrie 2015, la Bruxelles.

▶ CREȘTERE DURABILĂ

Mobilizarea investițiilor în eficiența energetică în beneficiul cetățenilor și al societății.

▶ MILD HOME

Cooperare teritorială Europeană – Burgenland (Austria), Yugozapaden (Bulgaria), Tesalia (Grecia), Közép-Dunántúl (Ungaria), Veneto, Emilia-Romagna (Italia), Vest (România), Belgrad (Serbia)

Parteneri din șapte țări și-au reunit eforturile în vederea dezvoltării unor metode de construcție mai durabile și a unui concept de sat ecologic.

▶ www.mildhome.eu/

▶ PICSA

Andaluzia (Spania)

Prin Programul de construcții durabile din Andaluzia, sectorul construcțiilor din regiune a devenit mai ecologic și au fost create locuri de muncă.

▶ www.agenciaandaluzadelaenergia.es/ciudadania/programa-de-impulso-la-construccion-sostenible-de-andalucia/

▶ LONDON GREEN FUND

Londra (Regatul Unit)

Fondurile UE și alte fonduri publice intensifică gradul și ritmul de creștere a infrastructurii ecologice la nivelul capitalei britanice.

▶ www.leef.co.uk/

„Este o experiență constructivă să putem observa cum politica regională poate facilita soluții inovatoare prin finanțarea actorilor locali, astfel încât aceștia să își poată concretiza ideile vizionare.”

▶ LAMBERT VAN NISTELROOIJ – DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL EUROPEAN, PREȘEDINTELE JURIULUI REGIOSTARS 2015

▶ CREȘTERE FAVORABILĂ INCLUZIUNII

Integrarea în societate a persoanelor expuse riscului de excluziune socială.

▶ WORKING CHANCE

Praga, Střední Čechy, Severozápad (Republica Cehă)

Foști infractori și angajatori au fost aduși împreună pentru a afla care ar putea fi aportul deținuților eliberați pe piața muncii.

▶ www.rubikoncentrum.cz

▶ MOMENTUM

Irlanda

Activ în întreaga Irlandă, proiectul a sprijinit revenirea în câmpul muncii a șomerilor de lungă durată.

▶ www.momentumskills.ie

▶ CENTRELE FAMILIALE DIN BURGAS

Yugoiztochen (Bulgaria)

Noi clădiri de locuințe și servicii sociale menite să ofere o viață mai bună copiilor defavorizați.

▶ www.burgas.bg

▶ FIT FOR WORK

Țara Galilor (Regatul Unit)

Adresându-se atât persoanelor cu afecțiuni fizice, cât și celor cu afecțiuni psihice, Fit for Work a sprijinit peste 1600 de angajați să reducă perioadele îndelungate de concediu medical.

▶ www.rcs-wales.co.uk

▶ DIRITTI A SCUOLA

Puglia (Italia)

Bazat pe o abordare mixtă a educației și serviciilor sociale, acest proiect a redus semnificativ abandonul școlar timpuriu în regiune.

▶ www.pugliausr.it/default.aspx?Page=Office_Section&code=132&tipo=1

▶ CITYSTAR

Transformarea orașelor pentru a face față provocărilor viitoare.

▶ FÖRETAGSAMMA VH

Västsverige (Suedia)

Pentru a stimula întreprinderile și spiritul antreprenorial, proiectul a oferit consiliere în afaceri tinerilor antreprenori, întreprinderilor nou-înființate și companiilor consacrate.

▶ www.foretagsammavastrahisingen.se

▶ IMAGINE

Cooperare teritorială europeană – Severoiztochen (Bulgaria), Oberbayern (Germania), Syddanmark (Danemarca), Catalonia (Spania), Nord-Pas de Calais (Franța), Emilia-Romagna (Italia), Nord-Vest (România), Berkshire, Buckinghamshire și Oxfordshire (Regatul Unit)

Opt orașe partenere au reunit locuitori și organizații de la nivel local pentru dezvoltarea unei utilizări mai durabile a energiei.

▶ www.imaginelowenergycities.eu

▶ TORRENT DELS MADUIXERS

Catalonia (Spania)

O facilitate modernă de gestionare a deșeurilor reduce emisiile de CO₂, oferind totodată noi spații pentru comunitate.

▶ <http://w2.bcn.cat/obres/es/europa>

▶ ORAȘUL EUROPEAN CHAVES-VERÍN

Cooperarea teritorială europeană – Galiția (Spania), Norte (Portugalia)

Două orașe și-au reunit forțele pentru a crea un „oraș european” (Eurocity), asigurând în comun servicii și facilități municipale.

▶ <http://en.eurociudadchavesverin.eu/>

▶ IMPLEMENT

Cooperare teritorială europeană – Midtjylland (Danemarca), Västsverige (Suedia), Sør-Østlandet (Norvegia)

Pentru a accelera utilizarea biogazului în transport și încălzire, Implement a dezvoltat inițiative și instrumente durabile.

▶ www.energiibyenskive.dk

▶ AFLAȚI MAI MULTE

▶ http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/regio-stars-awards/

▶ ÎN CUVINTE PROPRII

OPINII ALE PĂRȚILOR INTERESATE PRIVIND POLITICA DE COEZIUNE 2014-2020

Panorama salută contribuțiile dumneavoastră!

În cuvinte proprii este acea secțiune a revistei *Panorama* în cadrul căreia părțile interesate de la nivel local, regional, național și european își prezintă opiniile cu privire la politica de coeziune, precum și planurile pentru perioada 2014-2020.

Panorama salută contribuțiile dumneavoastră redactate în limba maternă, care ar putea apărea în edițiile viitoare. Vă rugăm să ne contactați pentru informații suplimentare cu privire la termenele limită și indicații referitoare la contribuția dumneavoastră.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ IRLANDA

▶ ÎMBUNĂTĂȚIREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMELOR PRIN STATUTUL DE REGIUNE „MAI DEZVOLTATĂ”

Așteptăm cu nerăbdare beneficiile pe care Programul Operațional Regional al Border, Midland and Western (BMW) 2014-2020 le va genera în regiunea noastră. Regiunea Border, Midland and Western este predominant rurală și, dat fiind că de curând a fost încadrată în rândul regiunilor „mai dezvoltate”, noul nostru program se axează pe un număr limitat de teme prioritare cu efecte măsurabile asupra priorităților investiționale selectate.

Considerăm oportună atenția acordată recent obținerii unor rezultate clare în cadrul programelor 2014-2020 și ne străduim să eficientizăm implementarea programelor, de exemplu, prin introducerea schimbului de date electronice (e-coeziune) și prin utilizarea de opțiuni de cost simplificate. Noul program va furniza cercetare aplicată consolidată în regiune în colaborare cu industria, acces universal în bandă largă de mare viteză la dispoziția tuturor orașelor și satelor, deservind 145 000 de gospodării, asistență permanentă pentru circa 15 000 de întreprinderi prin intermediul birourilor locale pentru întreprinderi (BLI) și prin intermediul Enterprise Ireland, eficiență energetică pentru peste 10 000 de locuințe sociale și gospodării cu venituri reduse și sprijin pentru strategiile de dezvoltare durabilă urbană cu beneficii economice, sociale și de mediu.

Programul de 320 de milioane de euro cofinanțat de FEDR va susține întreprinderile din regiunea noastră în numeroase direcții. Printre aceste direcții se numără susținerea directă a cercetării și inovării, precum și crearea de oportunități de implicare în programe de cercetare și în parteneriate de inovare cu centre de cercetare, active în domeniul proiectelor de cercetare specifice întreprinderilor. Programul va asigura continuarea susținerii acordate microîntreprinderilor prin intermediul birourilor

locale pentru întreprinderi care oferă servicii de informare în afaceri, servicii de consiliere, îndrumare pentru consolidarea capacității și sprijin financiar, precum și un program de dezvoltare a IMM-urilor destinat întreprinderilor de producție și servicii cotate internațional. Contextul pentru dezvoltarea IMM-urilor în regiune și potențialul pentru aplicații e-întreprindere vor fi totodată stimulate în mod semnificativ de introducerea accesului universal în bandă largă de mare viteză în toate zonele nedeservite în prezent.

Programul reprezintă, de asemenea, o schimbare strategică de la dezvoltarea infrastructurii de cercetare la susținerea cercetării aplicative și a comercializării, cu un accent mai mare asupra angajamentului industriei în proiecte de cercetare finanțate, adaptate strategiei de specializare inteligentă a Irlandei.

Implementarea programului cu sprijinul partenerilor noștri din departamentele guvernamentale, agențiile de stat, autoritățile locale și instituțiile superioare de învățământ asigură că introducerea tuturor acțiunilor, cum ar fi selectarea și aprobarea

▶ Cercetare în domeniul analizei chimice și biologice a toxinelor în cadrul Serviciilor pentru mediul marin și siguranța alimentară.

proiectelor, solicitările de plată și declarațiile de cheltuieli, se desfășoară în mod eficient și în avantajul beneficiarilor selecți din regiune.

GERRY FINN – Director, Autoritatea de management a Programului Operațional Regional pentru regiunea Border, Midland and Western 2014-2020

▶ LITUANIA

▶ EFICIENȚA ENERGETICĂ ÎN LITUANIA: INSTRUMENTELE FINANCIARE SUNT SOLUȚIA

Utilizarea eficientă a energiei reprezintă principalul motor al unei economii mai ecologice și al reducerii cheltuielilor publice și private. Prin urmare, eficiența energetică reprezintă unul dintre obiectivele strategice principale ale Programului Operațional lituanian pentru investiții UE în perioada 2014-2020.

Trecerea la o utilizare mai eficientă a energiei

Deși în ultimul deceniu eficiența energetică a înregistrat o creștere rapidă în Lituania, nivelul consumului de energie a rămas totuși mult mai ridicat decât în multe state membre. O cale de ameliorare a eficienței energetice este aceea a modernizării vechilor clădiri de apartamente, în număr de aproximativ 37 000 în Lituania. În vederea gestionării cu succes a acestui proces, am pus în aplicare începând din 2009 instrumente financiare destinate reabilitării acestor blocuri.

De la început ne-am confruntat cu diferite probleme, nu doar de natură financiară, ci și de schimbare a percepției generale –potrivit căreia reabilitarea este ineficientă. Între timp cifrele vorbesc de la sine și putem afirma cu satisfacție că în prezent scopul nostru este acela de a păstra nivelul ridicat de calitate al modernizării, dat fiind că cererea de creditare este mai mare decât disponibilitatea fondurilor. Conform analizelor, consumul de energie s-a înjumătățit în unele clădiri după ce au fost reabilitate. Cu toate acestea, eficiența energetică poate și trebuie să fie măsurată prin mai mulți indicatori decât numărul de clădiri modernizate sau de instrumente de eficiență energetică implementate. Aceasta vizează și calitatea vieții, precum și un mediu sigur și sănătos.

Utilizarea instrumentelor financiare

Fondurile UE și instrumentele financiare au fost și rămân esențiale în acest proces. În anul 2009, a fost creat Fondul de participare JESSICA, care dispune de 227 de milioane de euro pentru reabilitarea clădirilor de apartamente. Întrucât utilizarea instrumentelor financiare în sectorul energetic s-a ridicat la nivelul așteptărilor, iar câteva dintre proiectele

►Renovări de clădiri finanțate din JESSICA. Cererea de finanțare a crescut după ce s-a dovedit că reabilitarea duce la economii de energie și costuri.

elaborate au demonstrat existența unei cereri masive, au fost instituite trei noi fonduri în cadrul financiar pentru perioada 2014-2020: JESSICA II, Fondul de reabilitare a clădirilor de apartamente (MBMF) și Fondul pentru eficiență energetică (ENEF).

Gestionat de Agenția Națională de Dezvoltare a Investițiilor Publice, MMBF este un instrument financiar care dispune de 30 de milioane de euro, în timp ce JESSICA II este un fel de „fond de fonduri” (cu un buget de 150 de milioane de euro), creat pentru atragerea de investiții private de anvergură, în vederea sporirii efectului de pârghie al fondurilor europene și pentru a satisface imensa cerere de investiții.

Fondul nou-înființat ENEF (79 de milioane de euro) are ca scop acordarea de credite pentru reabilitarea clădirilor publice și emite garanții pentru proiectele de iluminat public. Printre scopurile fondului se numără nu doar investițiile în proiecte, ci și dezvoltarea modelului ESCO, care nu a fost implementat la scară largă în Lituania. Acesta va atrage investiții private și experiența întreprinderilor private în vederea utilizării mai eficiente a fondurilor europene și a reducerii riscurilor. În prezent, Agenția de Dezvoltare a Investițiilor Publice caută potențiali investitori care doresc să investească în proiecte de eficiență energetică în Lituania.

În perioada 2014-2020, dorim să profităm de orice ocazie pentru a crește profitabilitatea fondurilor UE și pentru a utiliza fondurile reînnoibile. Prin urmare, este programată o utilizare mai extinsă a instrumentelor financiare. Pentru a evalua oportunitățile și potențialul instrumentelor financiare în alte domenii de infrastructură publică, cum ar fi energia, tratarea apei, transportul, infrastructura rutieră, IT și altele, se realizează în prezent o analiză a nevoilor de piață.

ALOYZAS VITKAUSKAS – *Ministru adjunct de finanțe, Lituania. Președintele Comitetului de monitorizare a Programului Operațional lituanian 2014-2020*

►PORTUGALIA

►CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ÎN INSULELE AZÔRE

Arhipelagul Azore include nouă insule locuite, situate în mijlocul Oceanului Atlantic, pe o arie de peste 600 km. Caracteristicile geografice și economice ale zonei au

plasat dintotdeauna regiunea autonomă Azore în categoria de regiune ultraperiferică, așa cum este recunoscută la articolul 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Pentru perioada de programare 2007-2013, Programul Operațional FEDR PROCONVERGENCIA reprezintă un element cheie al finanțării publice în regiunea autonomă Azore.

PROCONVERGENCIA este un program cuprinzător care acoperă o gamă largă de sprijin pentru asigurarea unei accesibilități de bază, precum și în vederea instituirii unor infrastructuri educaționale, sociale și de mediu, inclusiv a unui set de instrumente pentru încurajarea și susținerea investițiilor private și pentru crearea unor economii externe în scopul bunei funcționări a întreprinderilor din zonă. O serie de proiecte pot fi evidențiate ca fiind ilustrative pentru rezultatele înregistrate, de exemplu:

- ▶ conectarea grupului vestic de insule la rețeaua existentă în jurul celorlalte insule printr-un cablu submarin din fibră optică;
- ▶ construirea unor clădiri funcționale pentru Universitatea din Azore, pe lângă o gamă mai largă de acțiuni întreprinse la nivelul rețelei publice de școli;
- ▶ extinderea unui spital pe insula Faial, care deservește un număr mare de utilizatori din grupurile de insule centrale și de vest;
- ▶ restaurarea unui far și transformarea lui într-un centru de vulcanologie, proiect câștigător în cadrul premiilor RegioStars din 2011;

- ▶ infrastructură rutieră pe insula Terceira care leagă portul oceanic, portul pescăresc, aeroportul și un parc industrial important de orașul Angra do Heroísmo, principalul centru administrativ.

În ceea ce privește încurajarea investițiilor private, proiectul „Producția de peleți din biomasă în regiunea autonomă Azore” sintetizează perfect prioritățile programului PROCONVERGENCIA:

- ▶ 1) prelucrarea materiilor prime locale;
- ▶ 2) realizarea unor produse locale utilizând o resursă esențială pentru economia regiunii; și
- ▶ 3) promovarea exportului de produse din regiune.

Pornind de la acest plan de afaceri, industria se dezvoltă deoarece se ridică restricțiile pe piața locală și se introduce o abordare de tip cluster într-o industrie importantă pentru economia regiunii, cu perspective de internaționalizare. Întreprinderea beneficiară, NaturalReason, a depus simultan trei cereri de finanțare pentru proiecte derulate pe trei insule din Azore (São Miguel, Terceira și Pico), care dețin o administrație proprie și unități industriale complet autonome, toate acestea urmând să deservească propriul segment de pe piața regională și să beneficieze de autonomie în încheierea de contracte de furnizare corespunzătoare capacității lor de deservire. Se preconizează că vor fi create câte 19 locuri de muncă pe fiecare insulă.

RUI AMANN – *Autoritatea de management,
Regiunea autonomă Azore*

Cost total:
15 600 000 EUR
Contribuția UE:
7 400 000 EUR

▶ Peleții de biomasă produși în Azore sunt utilizați de firmele locale ca sursă de energie, de exemplu, în producția de lapte.

 **EXPRIMAȚI-VĂ
OPINIA**

regio-panorama@ec.europa.eu

▶ȘTIRI

[ȘTIRI PE SCURT]

ȘEDINȚĂ PUBLICĂ PRIVIND UNIUNEA ENERGETICĂ ȘI INSULELE INTELIGENTE

INSULEUR, Rețeaua Camerelor insulare de comerț și industrie din Uniunea Europeană, a organizat o ședință publică pe 10 iulie la sediul Comitetului Economic și Social European. Intitulat „Uniunea energetică și Insulele inteligente”, evenimentul a abordat provocările, precum și oportunitățile teritoriilor insulare în materie de politică energetică.

Având în vedere că uniunea energetică se numără printre prioritățile principale ale Comisiei Juncker – care vizează să asigure cetățenilor și întreprinderilor din UE energie sigură, durabilă, competitivă și ieftină – nenumăratele insule din UE reprezintă cazuri speciale, care au o experiență extrem de diferită sub aspectul infrastructurii și al aprovizionării cu energie față de Europa continentală. Cu o populație de 20 de milioane de locuitori, și anume aproximativ 4% din populația UE, aceste teritorii reprezintă o componentă importantă a rețelei europene de energie.

Chiar dacă insulele sunt adesea izolate, slab conectate, cu o cotă de piață mai redusă, acestea dispun totodată de atuurile extraordinare sub forma surselor regenerabile de energie – energie solară, eoliană și maritimă. Mai mult, grație piețelor mici și integrate, acestea oferă contextul ideal de desfășurare a proiectelor pilot din domeniul eficienței energetice.

Întrucât au alocate 38000 de milioane de euro în perioada 2014-2020 pentru proiecte în materie de eficiență energetică și energie regenerabilă din FEDR și Fondul european pentru investiții strategice, insulele UE ar putea dobândi tehnici inteligente și ar putea deveni adevărați pionieri ai energiei durabile.

▶AFLAȚI MAI MULTE

www.insuleur.org/noticia.php?Cod_not=172

▶RAPOARTELE UE-CHINA ȘI UE-CELAC

Două noi rapoarte în domeniul relațiilor internaționale au fost publicate recent și sunt disponibile pe site-ul web Inforegio.

Primul este un raport privind politica de cooperare dintre UE și China în perioada 2006-2015, care oferă o trecere în revistă a nouă ani de cooperare în materie de politică regională între Direcția Generală Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene și Comisia Națională de Dezvoltare și Reformă a Chinei. Seminarele anuale la nivel înalt, rapoartele comune și vizitele pe teren cu participarea autorităților regionale și municipale din ambele tabere s-au dovedit a avea un mare succes în promovarea schimburilor de experiență privind aspecte ale dezvoltării regionale și urbane, consolidarea capacității și alte teme. Raportul salută extinderea cooperării în cadrul Agendei strategice de cooperare UE-China 2020.

Al doilea raport a fost publicat pentru a coincide cu summitul UE-CELAC 2015, organizat în iunie 2015, și prezintă pe scurt opt ani de cooperare între UE și statele din America Latină și Caraibe, în materie de politică regională, urbană și transfrontalieră. Raportul bogat în ilustrații conține multe exemple de proiecte, precum și declarații ale comisarului Crețu și ale miniștrilor din statele latinoamericane partenere.

▶AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/international/

La 28 iulie, Comisia Europeană a lansat strategia UE pentru regiunea Alpilor – EUSALP. Strategia include 7 țări cu peste 70 de milioane de locuitori și vizează să creeze o cooperare mai puternică în regiune, stimulând creșterea, infrastructura, protecția mediului și managementul energetic.

Alpii sunt în mod tradițional una din cele mai bogate regiuni ale lumii și un punct central al activității economice și al inovării din Europa. Totuși, țările din regiune se confruntă în continuare cu multe provocări comune, nu în ultimul rând în materie de conectivitate și schimbări climatice.

EUSALP este a patra strategie macroregională a UE – un cadru integrat care interconectează state membre și țări învecinate în cadrul aceleiași regiuni geografice. Bazându-se pe rețele și programe UE deja existente, cum este cazul fondurilor ESI, strategiile urmăresc să găsească soluții în fața provocărilor comune și să genereze o mai bună coeziune economică, socială și teritorială.

Cuprinzând 7 țări – Austria, Franța, Germania, Italia, Slovenia, Liechtenstein și Elveția – EUSALP include în total 48 de regiuni și se va axa pe patru domenii cheie de politică.

- ▶1. Creștere economică și inovare: promovarea și sprijinirea cercetării, turismului și IMM-urilor;
- ▶2. Conectivitate și mobilitate: modernizarea șoselelor, a căilor ferate și a accesului în bandă largă în regiunile izolate;

- ▶3. Mediu și energie: punerea în comun a resurselor pentru conservarea mediului și promovarea eficienței energetice;
- ▶4. Un model de guvernare solid și eficient pentru regiune.

Comisarul pentru politică regională, dna **Corina Crețu**, și-a exprimat încrederea deosebită în potențialul și viabilitatea EUSALP: „Regiunile alpine au o tradiție îndelungată de cooperare, dispun deja de o serie de rețele, iar obiectivul acestei strategii este să consolideze solidaritatea existentă. Este a patra strategie macroregională din Europa; experiența arată că succesul acestora depinde foarte mult de angajament și de asumarea responsabilității. Prin urmare, avem nevoie de o conducere politică temeinică și de o implicare activă a tuturor partenerilor regionali și naționali pentru a exploata pe deplin potențialul strategiei UE pentru regiunea Alpilor.”

Strategia este acum pe cale să fie aprobată de Consiliul European spre sfârșitul acestui an.

▶AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/alpine/

TRANSFORMAREA DIGITALĂ LA NIVELUL IMM-URILOR

În luna octombrie, DG Rețele de Comunicare, Conținut și Tehnologie va lansa o cerere de exprimare a interesului pentru a stimula crearea unor noi ecosisteme regionale care să instituie asistență tehnică și oportunități de finanțare pentru transformarea digitală la nivelul IMM-urilor producătoare și a întreprinderilor cu capitalizare medie (o întreprindere cu o capitalizare bursieră între 2 USD și 10 miliarde USD). În cursul celei de-a doua

etape a programului (2015-2018), centrele regionale de competență, care acționează în calitate de centre de inovare, pot solicita finanțare pentru a evalua fezabilitatea colaborării tehnologice durabile între centrul de competență, pe de o parte, și IMM-urile și întreprinderile cu capitalizare medie din regiune, pe de altă parte, în scopul transferului de tehnologii de ultimă generație care permit transformarea digitală. Totodată, va fi analizată posibilitatea de a sprijini astfel de colaborări cu fondurile regionale.

▶AFLAȚI MAI MULTE
www.i4ms.eu

I4MS

▶ NOUL GHID AL ANALIZEI COST-BENEFICIU DIN CADRUL EVALUĂRII PROIECTELOR

Având în vedere că în perioada de programare 2014-2020 sunt preconizate aproximativ 500 de proiecte majore de investiții, abordarea referitoare la evaluarea obligatorie, și anume analiza cost-beneficiu, a fost modificată pentru a răspunde noilor cerințe și publicată într-un nou ghid destinat părților interesate.

Un element important al strategiei Europa 2020 este acela al selectării celor mai avantajoase proiecte din punct de vedere economic, care au un impact semnificativ asupra creșterii și locurilor de muncă.

Prin urmare, toate proiectele majore (proiectele cu un cost eligibil de peste 50 de milioane de euro), care sunt incluse în programele operaționale finanțate din FEDR și din Fondul de coeziune, trebuie să fie justificate printr-o procedură de analiză cost-beneficiu (ACB), care este în prezent o cerință obligatorie pentru cofinanțare.

ACB reprezintă un instrument analitic care este utilizat pentru a evalua o decizie de investiții. Acesta contribuie la evaluarea impactului unui proiect asupra bunăstării, precum și a contribuției acestuia la realizarea obiectivelor politicii de coeziune a UE.

În cadrul politicii reformate de coeziune, cerințele privind introducerea ACB în evaluarea proiectelor și în procesul decizional au fost consolidate, fiind publicat un ghid care prezintă noile proceduri.

Metode verificabile

ACB constă în măsurarea în termeni monetari a tuturor costurilor și beneficiilor unui proiect pentru societate, reprezentând un instrument important de management pentru autoritățile naționale și regionale. O politică de succes, bazată pe dovezi, necesită luarea unor decizii de investiții

„Obiectivul analizei cost-beneficiu este să ofere o procedură coerentă de evaluare a deciziilor din perspectiva consecințelor acestora. Comisia este o deschizătoare de drumuri în materie de analiză cost-beneficiu.”

▶ PROFESOR MASSIMO FLORIO – UNIVERSITATEA DIN MILANO, CARE S-A IMPLICAT ÎN ULTIMII 20 DE ANI ÎN ELABORAREA METODOLOGIEI ACB

bazate pe metode obiective și verificabile. Din acest motiv, Comisia a promovat în mod constant utilizarea analizelor cost-beneficiu pentru proiecte în valoare de peste 50 de milioane de euro.

Analiza ar trebui să contribuie la confirmarea necesității alocării finanțării UE unui proiect și a eligibilității acestuia pentru a primi resurse din fondurile ESI.

Într-adevăr, în vederea obținerii aprobării pentru cofinanțarea unui proiect major, autoritatea de management în cauză trebuie să pună la dispoziție informații specifice. Principiile, metodele și criteriile prezentate în noul ghid vor sprijini beneficiarii, factorii de decizie politică și evaluatorii independenți să înțeleagă mai bine care sunt informațiile necesare cântăririi beneficiilor și costurilor socioeconomice ale unui proiect de investiții.

Abordare comună

Ghidul actualizat se concentrează pe elementele practice, ținând seama totodată de evoluțiile recente din lumea științifică a economiei bunăstării și analizează amănunțit beneficiile pentru societate ale existenței proiectului. Publicația se adresează unui public variat, printre care funcționari ai Comisiei, funcționari publici din statele membre și statele candidate, angajați ai instituțiilor financiare și consultați implicați în elaborarea sau evaluarea proiectelor de investiții.

Etapele ACB includ o analiză financiară, o analiză economică și o evaluare a riscurilor unei opțiuni investiționale selectate, precum și o evaluare a impactului asupra mediului. ACB impune o explicație referitoare la conformitatea proiectului cu axele prioritare relevante din cadrul programului (programelor) operațional(e) în cauză, precum și o estimare a contribuției proiectului atât la îndeplinirea obiectivelor specifice ale respectivelor axe prioritare, cât și la dezvoltarea socioeconomică.

Ghidul oferă o serie de studii de caz în domenii precum transportul, mediul, energia, banda largă, C&D și inovarea, pentru a facilita înțelegerea și aplicarea practică a ACB în diversele sectoare vizate.

LANSAREA GHIDULUI ACB

În luna iulie, Comisia a organizat o conferință pentru a prezenta părților cheie interesate Ghidul actualizat al analizei cost-beneficiu a proiectelor de investiții care urmează să fie finanțate de FEDR și de Fondul de coeziune în perioada de programare 2014-2020.

Evenimentul și-a propus să evidențieze aspectele importante care trebuie avute în vedere atunci când principiile ACB sunt aplicate proiectelor de investiții și modul practic de aplicare a acestora. Experții care au vorbit în cadrul conferinței au evidențiat principalele modificări legislative, procedurale și metodologice în legătură cu proiectele majore, precum și abordarea ACB.

Walter Deffaa, Directorul general al DG Politică Regională și Urbană, a afirmat că obiectivul ghidului ACB este să combine rigoarea teoretică cu implementarea practică.

Ridicarea pragurilor și scăderea numărului de proiecte majore

Proiectele de investiții din cadrul politicii de coeziune trebuie să vizeze strategia Europa 2020 în ansamblu și să adopte o abordare integrată cu privire la utilizarea diverselor surse de finanțare UE, cum ar fondurile ESI sau Orizont 2020. Proiectul major potențial trebuie să corespundă cu obiectivele tematice ale UE, precum și cu prioritățile de investiții și cu obiectivele specifice și să fie evaluat în funcție de rezultate și indicatori. Această abordare stabilește o conexiune directă între proiecte și programe. Rezultatele pot fi măsurate cu ajutorul unor indicatori concreți.

Pentru perioada de programare 2014-2020, pragurile au fost ridicate (75 de milioane de euro pentru proiectele în materie de transport și energie în cadrul obiectivului tematic nr. 7) și sunt legate de costul eligibil (nu costul total). Prin urmare, numărul proiectelor majore va scădea. În perioada 2007-2013, au fost investite aproximativ 80 de miliarde de euro în peste 1 000 de proiecte majore. Aproximativ 500 de proiecte majore de investiții sunt preconizate pentru perioada 2014-2020, având în vedere diversele praguri existente, iar statele membre ar trebui să le identifice în programele lor operaționale.

Rolul cheie al expertizei JASPERS

JASPERS, care este un parteneriat între Comisie (DG Politică Regională și Urbană), Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, deține un rol mai însemnat în dezvoltarea și evaluarea proiectelor majore, asigurând expertiză și consiliere independentă. În vederea asigurării unui context concurențial echitabil la nivelul statelor membre și sectoarelor, proiectele majore trebuie evaluate de către JASPERS, Comisia urmând să primească o evaluare independentă a calității.

Implicarea JASPERS poate contribui la asigurarea unei forme adecvate a proiectelor, sporind șansele de aprobare a acestora prin intermediul evaluării independente a calității.

JASPERS a jucat rolul unui consilier tehnic pentru DG Politică Regională și Urbană în elaborarea ghidului ACB, contribuind în mod deosebit la aspectele practice legate de proiectele majore de infrastructură și evidențind cele mai bune practici, precum și erorile comune intervenite în realizarea ACB. Pe viitor, Comisia, în colaborare cu JASPERS, va institui forumuri regulate pe tema ACB, destinate schimbului de cele mai bune practici și de experiență în ceea ce privește realizarea ACB, în scopul continuării îmbunătățirii evaluării proiectelor de investiții.

▶DESCĂRCAȚI GHIDUL

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

► MĂSURAREA PROGRESELOR PE CALEA REALIZĂRII OBIECTIVELOR STRATEGIEI EUROPA 2020

Strategia pe zece ani pentru creștere și locuri de muncă a UE – strategia Europa 2020 – a fost lansată în 2010 pentru a crea condițiile necesare creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii. Indicele Europa 2020 analizează datele înregistrate în primii patru ani ai strategiei pentru a asigura eficiența acesteia ca strategie post-criză dedicată statelor membre și regiunilor.

Indicele se apleacă asupra primelor cinci domenii țintă cheie ale strategiei Europa 2020 – ocuparea forței de muncă, educație, sărăcie, inovare, schimbări climatice și durabilitate energetică. Pentru fiecare domeniu țintă, indicele oferă statelor membre, regiunilor și orașelor un punctaj care relevă apropierea lor de realizarea obiectivelor.

Scurtă prezentare a situației la nivelul UE

În cursul primilor patru ani ai strategiei Europa 2020 s-au înregistrat progrese în ceea ce privește atingerea majorității obiectivelor UE și naționale. Totuși, din cauza crizei economice, rata ocupării forței de muncă și rata sărăciei au rămas aproape neschimbate în multe țări. Șase state membre au înregistrat performanțe mai slabe, Cipru consemnând cea mai mare scădere a indicelui, cu 9 puncte procentuale, în timp ce Grecia și Portugalia au pierdut câte trei puncte fiecare.

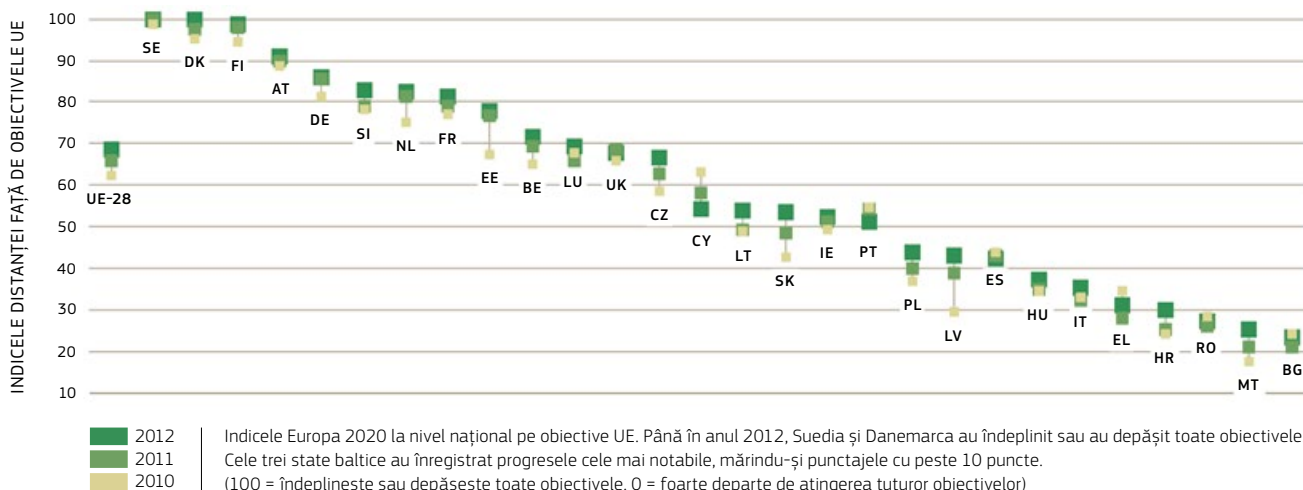
Impact regional

Analiza oferă totodată o perspectivă asupra performanței regiunilor din UE. Performanțele diferă de la o regiune la alta – chiar și în interiorul aceleiași țări, oferind șansa de a identifica și de a partaja cele mai bune practici.

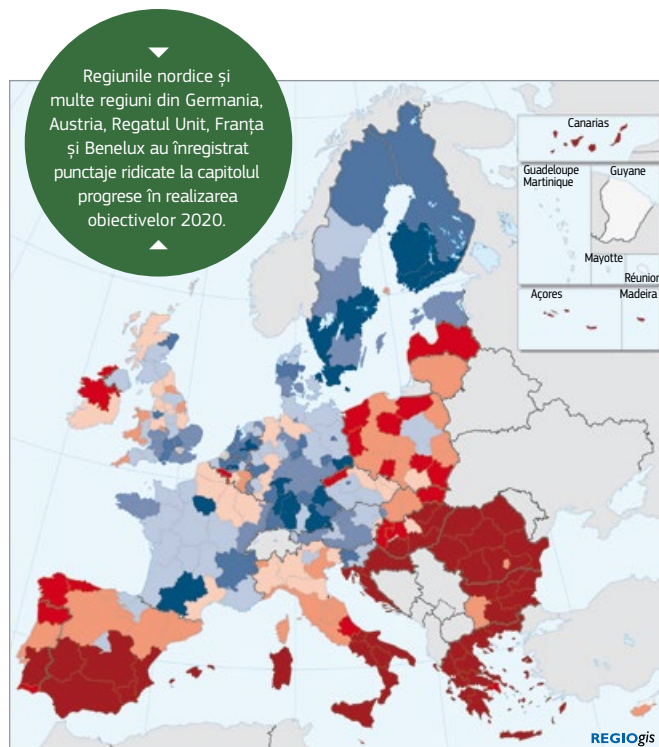
Conform împărțirii pe categorii a regiunilor în cadrul politicii de coeziune, ratele de ocupare a forței de muncă, ratele învățământului terțiar și C&D exprimată ca procent din PIB sunt mult mai reduse în regiunile „mai puțin dezvoltate”, în timp ce regiunile „mai dezvoltate” înregistrează de regulă valori mult mai mari ale tuturor indicatorilor Europa 2020.

Totodată, indicele a relevat că regiunile-capitală au adesea printre cele mai bune performanțe din țările respective. Decalajul dintre performanța regiunii-capitală și următoarea regiune ca punctaj este mare în Bulgaria, România și Slovacia. Regiunile-capitală din România și Bulgaria depășesc ca performanță o serie de state membre din UE-15, cum ar fi Spania, Grecia și Italia. Regiunea Bratislava înregistrează o performanță mai bună decât 21 de state membre. Analiza arată că orașele consemnează un punctaj mai bun în cadrul indicelui decât alte localități mai mici, precum și decât suburbiile și zonele rurale. Orașele din Olanda, Suedia și Finlanda au realizat deja obiectivele în materie de ocupare a forței de muncă, învățământ și reducere a sărăciei, stabilite în strategia Europa 2020.

INDICELE EUROPA 2020 5 OBIECTIVE PRINCIPALE ALE UE, 2010-2012

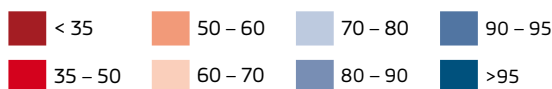

Sursa: Comisia Europeană în baza datelor Eurostat și SEE

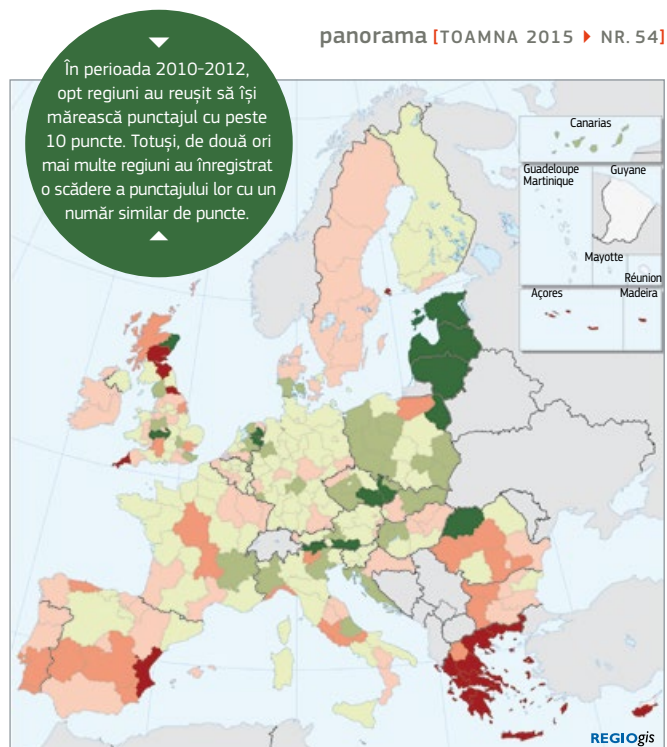
▶ INDICELE EUROPA 2020 – 4 OBIECTIVE PRINCIPALE ALE UE, 2012

INDEXUL DISTANȚEI FAȚĂ DE OBIECTIVELE UE

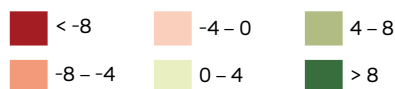
100 = îndeplinește sau depășește toate obiectivele
0 = cel mai departe de realizarea tuturor obiectivelor
Media UE = 71,4

Sursa: Comisia Europeană în baza datelor Eurostat și SEE

▶ MODIFICARE LA NIVELUL INDICELUI EUROPA 2020 – 4 OBIECTIVE PRINCIPALE ALE UE 2010-2012

MODIFICAREA INDEXULUI DISTANȚEI FAȚĂ DE OBIECTIVELE UE

>0 = a înregistrat progrese pe calea realizării obiectivelor
≤0 = nu a înregistrat progrese pe calea realizării obiectivelor
Media UE = 3

Sursa: Comisia Europeană în baza datelor Eurostat și SEE

Acest decalaj este generat în principal de oportunitățile mai bune de angajare, de performanța mai mare din învățământ și de ratele mai reduse ale sărăciei, care se înregistrează în orașele din țările care beneficiază de fonduri de coeziune⁽¹⁾. În același timp, orașele din țările care nu beneficiază de fonduri de coeziune se confruntă cu rate mai ridicate de sărăcie sau excluziune și cu rate mai reduse ale ocupării forței de muncă, deoarece persoanele educate și prospere s-au mutat în suburbii, iar centrele orașelor atrag un procent mai mare de persoane sărace și șomeri.

Obiectivele 2020

Analiza contribuie la identificarea provocărilor la adresa implementării cu succes a strategiei Europa 2020. Cum era de așteptat, analiza a relevat că, din cauza crizei economice, obiectivele privind ocuparea forței de muncă și reducerea sărăciei sunt tot mai greu de realizat și vor continua să fie greu de realizat pentru anumite țări. În ceea ce privește C&D, s-au înregistrat progrese semnificative pe toate nivelurile, însă tendința trebuie să fie consolidată pentru ca obiectivul 2020 să fie atins. Inovarea a rămas puternic concentrată și

nu a dat semne de răspândire către regiunile mai puțin dezvoltate. UE a înregistrat progrese în realizarea obiectivelor atât în domeniul energiei din surse regenerabile, cât și în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, însă acestea se datorează în parte unei scăderi a cererii energetice pe fondul crizei. Progresele în atingerea obiectivului din învățământ sunt încurajatoare, însă o revenire la o creștere puternică a ocupării forței de muncă ar putea genera obstacole în acest sens.

În ansamblu, marile provocări sunt legate de reducerea sărăciei și de creșterea ocupării forței de muncă și a inovării, menținând totodată tendințele pozitive manifestate în alte domenii țintă. Având în vedere că politica de coeziune a UE va investi aproximativ o treime din bugetul UE în domenii cheie stabilite în acord cu strategia Europa 2020, indicele va contribui la orientarea statelor membre și a regiunilor în scopul maximizării impactului finanțării UE prin concentrarea asupra provocărilor specifice și a necesităților de dezvoltare ale acestora.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://europa.eu/!wy97Wg>

A se vedea, de asemenea, articolul din numărul 52 al revistei *Panorama*, pagina 24:

<http://europa.eu/!YB78tb>

(1) Țări cu un VNB/cap de locuitor sub 90% din media EU, prin urmare eligibile pentru sprijin din Fondul de coeziune în perioada 2014-2020 (Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Croația, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovenia și Slovacia).

Totalul investiției:
2 200 000 EUR

Cota din Fondul de
participare JEREMIE:
700 000 EUR

▶ GRECIA

▶ FONDURI CU CAPITAL DE RISC ÎN DOMENIUL TIC LANSEAZĂ ÎNTREPRINDERI NOU-ÎNFIINȚATE DE SUCCES

Incrediblu utilizează tehnologiile informației și comunicațiilor pentru a crea o piață online pentru închirierea de iahturi în Marea Mediterană, prin aceasta făcând vacanțele pe iahturi accesibile tuturor.

Incrediblu este una dintre cele 45 de întreprinderi nou-înființate inovatoare finanțate din fonduri cu capital de risc prin inițiativa JEREMIE în Grecia – derulată prin Fondul european de investiții – care au fost cofinanțate prin Programul Operațional elen „Convergență digitală”, prin Fondul european de dezvoltare regională și prin capital privat.

Lansată în urmă cu trei ani, Incrediblu a dezvoltat o platformă cuprinzătoare care facilitează închirierea online de ambarcațiuni, punând punct ideii înrădăcinate potrivit căreia vacanțele pe iahturi sunt scumpe sau necesită experiență în domeniu. Serviciile online le permit clienților alegerea destinației, a tipului de ambarcațiune și a perioadei de închiriere. Turiiștii își pot alege iahtul care li se potrivește cel mai bine, iar odată făcută rezervarea, Incrediblu va aloca prin corelare unul dintre cei 200 de căpitani cu experiență disponibili.

Potrivit lui **Antonios Fiorakis**, fondator și CEO al Incrediblu, „Turiiștii s-au săturat ca an de an să își facă vacanțele în același fel, cu cazare tradițională, existând la nivel global o tendință uriașă de a opta pentru experiențe turistice care să nu implice cazarea la hotel. Incrediblu oferă acces la un mod alternativ de a petrece vacanțele, înlocuind perspectiva statică de la fereastra unui hotel cu una în permanentă schimbare, văzută prin fereastra unui iaht, la același preț”.

După trei ani de activitate de succes, companiei i-au mai fost alocate alte 1,6 milioane de euro de către un consorțiu de investitori și de JEREMIE Openfund II.

Inițiativa JEREMIE

Fondurile cu capital de risc JEREMIE TIC presupun investiții în transfer inițial de tehnologie, precum și în fazele incipiente ale companiilor TIC, utilizând în acest fel fondurile structurale europene pentru finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii prin capital propriu. Obiectivul este dezvoltarea unor întreprinderi inovatoare, specializate în tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC) care să contribuie la dezvoltarea ecosistemului de antreprenoriat digital în Grecia, în condițiile actuale de criză economică.

În prezent, Incrediblu oferă 850 de iahturi în Grecia, operând în total 2 100 de iahturi în întreaga Mediterană, în Croația, Turcia și Spania. Noile investiții vor contribui la extinderea companiei în Marea Mediterană și la creșterea numărului de rezervări. Reușita companiei se bazează pe utilizarea cu succes a inițiativei JEREMIE în Grecia, care oferă oportunități noi de susținere și de consolidare a deschiderii, inovării și antreprenoriatului digital, precum și a trecerii spre economia digitală.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
www.incrediblu.com

▶ DANEMARCA

▶ O ÎNTREPRINDERE NOU-ÎNFIINȚATĂ DEZVOLTĂ DRONE PENTRU OPERAȚIUNI DE SALVARE ȘI SUPRAVEGHERE PE MARE

O companie daneză dezvoltă drone specializate care pot opera pe mare și pot ateriza automat pe ambarcațiuni în mișcare.

CumulusOne este un nou tip de dronă de înaltă tehnologie care a fost proiectată special în vederea operării pe mare și susținerii unor sarcini ca salvarea pe mare, avertizarea împotriva piraiților și cercetările de mediu. Acestea sunt domenii în care se cheltuie de obicei milioane și în care se utilizează elicoptere sau aparate de zbor speciale.

Compania Little Smart Things, din Bornholm, Danemarca, a fost creată în ianuarie 2013 în vederea găsirii de soluții la distanță pentru fotografierea și filmarea aeriană și a întrevăzut o oportunitate importantă în aplicațiile maritime. În vederea adaptării dronelor civile pentru utilizare pe mare, era nevoie să se dezvolte un echipament foarte rezistent, dotat cu sisteme GPS și cu capacități automatizate de aterizare.

În ultimele 18 luni, compania a dezvoltat drona CumulusOne care cântărește sub două kilograme și are fuzelajul din fibră de carbon și Kevlar. Deși a fost proiectat cu o aripă fixă, aparatul nu necesită pistă, acesta putând ateriza după o coborâre verticală pe o porțiune foarte mică a unui alt aparat în mișcare.

Drona are până la trei ore independență de zbor și poate rezista la o viteză a vântului de 12 metri pe secundă. Dronele au fost proiectate să poată ateriza chiar pe ambarcațiuni foarte mici, care nu au heliport sau alte facilități de aterizare. Tehnologia avansată GPS și un sistem de navigație adaptat permit automatizarea completă a aterizărilor.

Sistemul CumulusOne este complet autonom și se prezintă într-o cutie. După încheierea planificării misiunii, aparatul de zbor va fi lansat manual, își va îndeplini misiunea, se va întoarce și va ateriza vertical cu mare precizie, neavând nevoie de pistă de aterizare. Aceste capacități fac ca sistemul CumulusOne să fie un instrument valoros pentru sarcini cum ar fi salvarea pe mare, salvarea persoanelor căzute de pe bordul ambarcaunilor, gestionarea gheții, evitarea pirateriei și supravegherea mediului.

Drona a rezultat în urma cooperării strânse dintre Departamentul Spațial al Universității Tehnice din Danemarca (DTU) și Universitatea din Alborg, care au contribuit la dezvoltarea de senzori de precizie GPS și de modele matematice necesare aterizărilor automatizate pe ambarcațiuni. CumulusOne are o zonă mare de încărcătură utilă, de până la 600 g. Există numeroase posibilități de adaptare suplimentară și de actualizare a senzorilor în viitor.

În vederea dezvoltării proiectului, Little Smart Things a primit un grant din partea Fondului danez pentru inovare, urmând să beneficieze de susținere din partea FEDR. Fondatorul și CEO-ul companiei, **Esben Nielsen**, a primit premiul Antreprenorul anului 2014 în Danemarca.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://littlesmartthings.com/>

Cost total:
255 000 EUR
Contribuția UE:
102 000 EUR

▶ AGENDĂ 2016

IANUARIE

_ Croația (HR)

Primul forum anual
al SUERMAI

IANUARIE

_ Slovenia (SI)

Eveniment de lansare
a EUSALP

IUNIE

_ Bruxelles (BE)

Eveniment la nivel înalt
privind specializarea
inteligentă

Pentru informații suplimentare privind aceste evenimente,
consultați secțiunea Agendă de pe site-ul Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/newsroom/events/

RĂMÂNETI CONECTAȚI!

 http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/

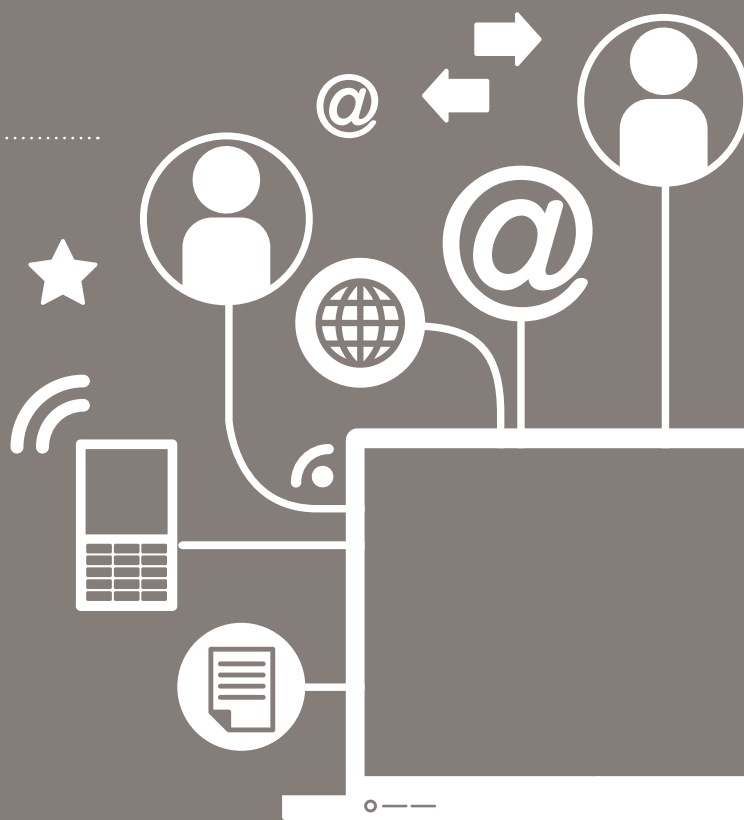
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platformă de colaborare a DG REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Abonați-vă la „REGIOFLASH”
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Oficiul pentru Publicații

Comisia Europeană, Direcția Generală Politica Regională și Urbană
Comunicare – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Pagina web: http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/

